

MAGYAR L

Nagys Ramaszetter Róbert úrnak
HUNGARIA Díszter 1—2. BUDAPEST

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvénytéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárlás Elemér**

Királyi elhatározás Márton Áron erdélyi római katolikus püspök kinevezése megerősítéséről

Bucuresti. Saját tud. A Hivatalos Lap pénteki, 22-ik száma közli a királyi elhatározást, amely megerősíti Márton Áron püspököt méltóságában. A királyi leirat szövege így szól:
Figyelembe véve a vallásügyi miniszter előterjesztését, figyelembe véve a kultusztörvény 27-ik szakaszát és figyelembe véve a romániai apostoli nuncius értesítését, valamint a konkordátumot, jelen dekretummal

1. Jövőhagyjuk Főtisztelendő Márton Áronnak a gyulafehérvári római katolikus egyházmegye püspöki méltóságába való kinevezését,
 2. Kultuszminiszterünket megbíztuk jelen dekretum végrehajtásával.
- Kelt 1939 január 19-én. Aláírva: CAROL.

A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal főtanácsi tagjai a Curtea de Arges-i királlysíroknál

A német népkisebbség képviselői az Arcvonal igazgatóságában és főtanácsában

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal főtanácsának tagjai pénteken Curtea de Argesbe érkeztek különvonaton. Az állomásról gépkocsikon az argesi székesegyházhoz hajtottak, ahol nagy papi segédlettel istentisztelet volt. A székesegyház királyi kápolnájában az Arcvonal vezetőinek részvételével újabb istentisztelet folyt le és ezalkalommal Leu, argesi püspök újabb beszédet mondott.

— Innen Argesből — mondta — a nemzet első vezetőinek temetkezési helyéről indult el a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala. Azért jöttek önök ide, hogy letérdeljenek a nagy királyok és vajdák sírjánál és innen új erőt és bölcsességet kapjanak s áldást a nemzeti ujjászületés munkájára.

A megjelentek koszorút helyeztek el a királlysírokon, majd délben egy óraker elhagyták Curtea de Argest.

Bucuresti. Saját tud. Királyi rendelettel a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala igazgatóságába a német kisebbség részéről két évi időtartamra **Helmut Wolfot**, az Arcvonal Legfőbb Nemzeti Tanácsába pedig a következő tagokat nevezték, ki ugyancsak két-két évre: dr. Hans Hedrich, dr. Ottó Bronesche, Hans Kaufmes és Peter Anton a fölművészek és a kézművesek képviselőit, valamint dr. Waldemar Gustáv és Gustáv Prull az ipar és kereskedelem képviselőit.

A ROMÁN TÁRSADALMI INTÉZET BEOLVADT A TÁRSADALMI SZOLGÁLAT INTÉZMÉNYÉBE

Bucuresti. Saját tud. A Társadalmi Szolgálat intézménye létesítésével a **Gusti** professzor elnöklése alatt álló Román Társadalmi intézet, amely 1921 óta működik, betöltöttnek látta a maga hivatását. Azért pénteken tartott közgyűlésén kimondta feloszlását és szerveinek a Társadalmi Szolgálat Intézményébe való beolvadását.

Előkészületek a Balkánszövetség bucaresti értekezletére

Gafencu külügyminiszter lapja a szövetség békejelentőségéről

Bucuresti. Saját tud. Gafencu lapja, a „Tim-pul” a következőket írja a közelgő Balkán Konferenciával kapcsolatban:

A külföldi sajtóban különböző találgatások jelentek meg az utóbbi időben a Balkánszövetség céljairól és szándékairól. De, — szemben bizonyos szövevényes tervekkel, — és különös szándékokkal, amelyeket neki tulajdonítanak, a Balkánszövetség megmarad a béke, az állandóság és együttműködés programjának alapjain, amelyekre annakidején felépült.

A Balkánszövetség azért köt össze négy államot, hogy ezzel biztosítsák határait és fejlesz-

szék együttműködési kapcsolataikat, politikai, gazdasági és kulturális téren, — de nem irányul más állam ellen. A négy tagállamnak nincs más követelése, kívánsága, mint az egyetértés. Ezt ismételtelen kifejezésre juttatták. Behozították ezt legújabbban a saloniki egyezményvel, amely szorosabbra fűzi a Bulgáriával való kapcsolatokat és ha a szomszéd állam bekapcsolódik a közös balkáni munkálkodásba, egy hosszas várakozás teljesülésének elégtételével fogják őt fogadni.

A Balkánszövetség közeli bucaresti értekezlete új alkalom lesz a tagállamok békeóhajának és együttműködési vágyának kifejezésére.

Mi a népközösség?

(S. I.) — Napirendre került a népközösség kérdése. Kissé váratlanul, de ez egy okkal több, hogy foglalkozunk a problémával.

Nem arról akarunk most értekezni, hogy a népközösségeknek milyen a belső szerkezete, milyen szervekre és testületekre van szükségük, avagy mit mondjanak ki az alapszabályok. Ez későbbi kérdés. A magból csak akkor lesz fa, ha csiraképes és termő talajra hull. Erről a magról akarunk most szólni. Csirázó erejéről és a talajról, melyből táplálkoznia kell.

A legjobb alapszabály sem pótolja a természetes erőket, ha pedig ezek megvannak, magától születik meg a szabály, mely a működésnek megadja a formát.

Mi hát tulajdonképpen a népközösség?

Erzelmi közösség, mely történelmi, faji és művelődési forrásokból meríti erejét. Erdek-közösség, mely a különböző érdekek között sorrendet állapít meg, azokat kiegyenlíti és összhangba hozza egymással. Végül munkaközösség, mely e sánpáron előreviszi az egész népet.

Eleven valósággá e közösségek csak akkor lehetnek, ha a nép minden egyes fiában világosan él a tudatuk és a szükségük. Az ilyen öntudatos népeket nemzeteknek hívja a társadalomtudomány. A népközösség tehát nemzeti alakulat a szónak mindenféle értelmében: szerkezete organikus és függőleges; hangulata konzervatív; irányzata az összezárkózás, tehát kívülről befelé halad; eszközei pedig sokkal inkább erkölcsiek, mint anyagiak.

Mindezt összefoglalva: a népközösség idealista és nem materialista gondolatkörben mozog.

Nyilvánvaló mindezekből, hogy a népközösségi gondolattal teljességgel összeférhetetlen minden materialista világszemlélet. Aki hisz a népközösségben és annak szükségét hirdeti, annak hinnie kell a jobb emberben. Abban az emberben, aki nagy közös célok érdekében fegyelmezni tudja magát, korlátok közé tudja szorítani önös érdekeit és szempontjait és áldozatokat tud hozni. Tehát idealistának kell lennie. A népközösség világnézet, még pedig idealista világnézet.

A materialisták mindebben nem hisznek. Ezért olyan világrendeket gondolnak ki, melyeken az anyag és a szám uralkodik. A vasnak és a vérnek öntvényéből öntőformákat terveznek, melybe beleakarják kényszeríteni az embert. Nem belülről akarják végrehajtani az átfarmálás nagy művét, hanem kívülről. Nem a szellemnek a szükségleteire akarnak építeni, hanem a testnek követeléseire.

Ha valami az, akkor a népközösség gondolata *határozott és tiszta világnézet*, mely élesen elhatárolja magát a lényegével ellenkező szemléletektől. Nem is tehet egyebet: ezek a szemléletek a népközösség erkölcsi alapjait tagadják és támadják.

Elképzelhetetlen tehát, hogy kisebbségi népközösség belső érzelmi egységét erősíteni tudná az olyan felfogás, mely nem hisz a különböző társadalmi rétegek szerves együttműködésében és ezért a szociális béke állapotát az osztályharc megsemmisítő győzelmétől reméli. De nem lehetnek hasznos tagjai a népközösségeknek azok sem, kik a liberális gazdasági

... saját nemzeti életét semmibe
vegyi vagy lekicsinylik és nemzetközi alaku-
latok álmaira függesztik tekintetüket.

Nem arról van szó, hogy ezeket eleve ki
kellene zárni a népközösségből. De arról van
szó, hogy akik a népközösségnek őszintén ré-
szesei akarnak lenni, azoknak lelki közösséget
is kell vállalniuk. Nem lehet egyiküknek se
olyan hátsó gondolata, hogy a népközösség
csak valami küzdő porond, ahol különböző
világnézeti csoportok birkóznak egymással.
Eleve le kell mondanunk a szembenálló me-
revségekről s az olyan hiúságokról, melyek egy
népközösség összetartó lelkiállapotát zavarhat-
ják, vagy éppen arra tudnak, hogy ilyen együt-
tes lelkiállapot ki se tudjon fejlődni.

A népközösség nem aréna, hanem tábor.
Csak akkor népközösség, ha valóban az. Tá-
bor, mely eleve közös célokért sereglik ösz-
sze, célokért, melyek felett utóbb vitának nem
igen lehet helye, mert olyan természetek és

elemiek, mint a levegő a lélegzőknek.

Eppen azért előbb arról kell gondoskodni,
hogy ezek a célok valóban közösek legyenek és
ezt a közösséget mindenki világosan láthassa.
— mi több: érezhesse. De arról is gondoskodni
kell, hogy ennek az útjában semmi zavaró kö-
rülmeny, elhomályosító látszat ne állhasson.
Ha ilyen tisztasággal lép a népközösség gon-
dolata a nép elé, akkor nem kétséges, hogy
meggyőző lesz az ereje. *De csak így.*

A népközösségek megalakulása éppen
olyan nagy természeti törvény alá tartozó je-
lenség, mint az ember születése. Mint en-
nek, annak is megvan a szigorú egészségana,
melynek a szabályai fontosabbak és szigorub-
bak, mint bármilyen más élettani folyamat
egészségi szabályai. Aki nem tartja be ezeket,
keresztelő helyett könnyen halotti tort ilhet.

Mindezekről azért írtunk, mert egyre sű-
rűbben halljuk azt a nézetet: a népközösség-
nek semmi köze sincs a világnézethez. Mi el-
lenkezőleg azt valljuk: az egy néphez tartozó
emberek tömörülése csak akkor népközösség,
ha ezt a természeti jogot, ezt a világos és egy-
szerű világszemléletet valósítja meg.

Súlyos diplomáciai bonyodalom Japán és Franciaország között

Párizs nem fogadja el az ujonnan kinevezett japán nagy-
követet. — Tokió a diplomáciai viszony megszakításával
fenyegetőzik

Tokióból jelentik: Franciaország és Japán
között súlyos diplomáciai nézeteltérés támadt. Az
eddig párizsi japán nagykövet helyébe ugyanis a
tokiói kormány Masajuki Tani nagykövetet neve-
zte ki. A francia kormány azonban nem adta meg
beleegyezését Masajuki kinevezéséhez, mert azt áll-
lította, hogy Masajuki több ízben francia-ellenes
beszédet mondott.

A japán kormány ragaszkodik Masajuki elis-
mertetéséhez és azt állítja, hogy a nagykövet min-

den beszédében csak igazat mondott. Arról beszélt
ugyanis, hogy Franciaország fegyverekkel és hadi-
anyagokkal segíti a kínaiakat a japánok ellen, ami
egyébként tény is, hisz Japán saját maga több
jegyében tiltakozott ez ellen a francia kor-
mánynál. Ezért a párizsi kormányhoz intézett ja-
pán jegyzék bejelenti, hogy amennyiben a francia
kormány nem fogadná el Masajuki kinevezését,
Tokió nem hajlandó más nagykövetet küldeni Pá-
rizsba.

Bátor emberek

Irtai: Vezekényi Ernő

Miklós bemutatja barátját a társaságnak:
— Hartai.
Az első szett éppen véget ért s Miklós beállt
a játékbá.

A lelépő együttes két férfiből és két nőből áll-
lott. Az egyik filigrán termetű, élénk asszonykát
Zsaszának szólították, a másik karcsu, formás
leány Molla Eliz volt.

A fiatalasszony pillantása végigfutott Hartai
Ákos férfias alakján s némi érdeklődéssel tuda-
kolta:

— Maga nem szokott játszani?
— A múlt évben még játszottam; az idén va-
lahogy nem kezdtem bele... Nem volt, ami csábít-
son — tettes hozzá hangsúlytalanul és csendesen
mosolygott hozzá.

Ákos beszélgetését úgy lehetett hallgatni,
mint a muzsikát. Mély zengésű baritonja lágyan,
behelgélően rezgett az emberek fülébe és bizserge-
tően kellemes volt. Érdekes napsütötte arcában
ha megvillant hűfelér fogsora és sötét csillogású
szeme: szelídített párdúc emlékeztetett, mely-
nek könnyedén lendülő izmos mancsai éppúgy
tudnak cirógatni, mint marcangolni.

Molla Eliz a fiatalasszony karjába öltötte for-
más kezét és hallgatva figyelt a beszélgetőkre.
Nyulánk, finomvonalú alakja hajlékony volt és
kecses. Az arca elragadóan bájos lett volna, ha
a jóleső hatást időnkint nem rongja el a gunyo-
ros vonás, mely az ajka körül húzódtott meg.

Ilyenkor ellenszenves benyomást keltett. Ez
a vonal pedig könnyen és gyakran tűnt fel szép-
metzésű szájja körül.

Hartai tekintete, miközben Zsaszával beszél-
getett, néhányszor futólag rátévedt a leány arcá-
ra, de egyébként nem mutatott érdeklődést.

— Magának itt lenne a helye köztünk — je-
lentette ki Zsaza — mert hiányzik egy partne-
rünk s egyébként is: a férfiak megbízhatatlanok.
Gyakran hiányoznak a játéknál.

— Ilyen érvekkél invitál engem, asszonyom?
— Hát mit akar? — nevetett Zsaza.

— Többet!
— Mi az? — kémltek érdeklődve a kíváncsi
asszonyezemek.

— Ha biztosít arról, hogy jóklasszisú játéko-
sokkal kerülök szembe, akikkel élvezet játszani!
— ingerkedett Hartai.

Az asszonyka pillanatnyi elgondolkozás után
élénken jegyezte meg:

— En csak átlagjátékos vagyok, de ha elős-
rangú partnert óhajtok megismerni, itt van Eliz. Ha
neki ambíciói volnának, akár nemzetközi viszony-
latban is megállná a helyét. Pedig lelkesedés nél-
kül játszik. Olyféle munkát végez, mint valami
hivatászerű mesterember, aki a megszokás közö-
nyével, gépileg, de hihetetlen könnyedséggel és
művészettel dolgozik.

Hartai enyhe csodálkozással pillantott Elizre,
kinek ajka szélén ismét megjelent ama bizonyos
vonás, a hangja gyönyösen csengett, miközben a
játékosok felé fordult.

— Zsaszám, te vagy olyan játékos — fordí-
totta vissza szép fejét — mint én és mind a ket-
ten messze vagyunk attól, hogy valami rendkívü-
lit mutassunk. De mindenesetre azok közé tarto-
zunk, akiket érzékkel bíró embernek komolyan
kell venni.

Hartai csücsörített a szájával, mintha némán
füttyörésne és komolyan nézett Zsaszára.

Leváltották a játékosokat. Eliz Miklós felé
közeledett.

— Ki ez a te Ákos barátod? — kérdezte Eliz
némi nyugtalansággal a hangjában.

— Amaz csodálkozva fülelt.

— Hogy érted ezt, Eliz?

— Ugy, hogy kicsoda, micsoda? Nem ismer-
em! — vont össze szemöldökét a leány.

— Testi-lelki jóbarátom! — hangzott kisse-
élesen a válasz.

— Ugy látom, nem tudsz értelmes feleletet
adni! — fordult el tőle Eliz és a játékosokhoz
csatlakozott.

Miklós fejcsóválva nézett utána. Később ju-
tott eszébe, megmondhatta volna, hogy Ákos ar-
dómérnök, nincsen nőülni óhajtó szándéka, sőt
legkevésbé gondol erre Elizzel kapcsolatban.

— Gyere csak, Miklós! — intett élénken Ze-
za. — Épp most beszéltem rá Hartait, hogy áll-

Németország a kivándorlás elősegítésére megengedi a zsidó vagyonok kivitelét

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* Rib-
bentrop német külügyminiszter varsói látoga-
tásával foglalkozik. Megállapítja a lap, hogy
Ribbentrop látogatása teljes összhangba hozta
minden téren a lengyel-német felfogást. Rib-
bentrop és Beck tárgyalásai során elsimultak
azok a nézeteltérések is, melyek eddig Kár-
pátalja kérdésében a két kormány között két-
ségkívül fennállottak.

Összeütközött és kigyulladt két tehervonat

Több halott és sebesült

Bucuresti. Saját tud. Péntek este hét órakor
a ploesti rendezőpályaudvaron megrendítő sze-
rencsétlenség történt. A 2552-es számú tehervo-
nat, amely 60 vagonból állott, összeütközött a
2851. számú petroléumtartályvonattal, amely 15
tartályból állott és amelyet az Astra-Roman fi-
nitójából toltattak ki.

A tehervonat mozdonya közepetáján érte
a sinkeresztződésen áthaladó tartályvona-
tot és három kocsi kidobott a sínekről,
amelyek mindjárt lángborultak.

A tehervonatnak 14 vagonja, amelyek sóval
és más árukkal voltak megrakva, szintén kisik-
lott. A mozdony teljesen tönkrement. A tűz már
ezekre is terjedni kezdett, mikor a tűzoltók ki-
vonultak és nagynehezen el tudták szigetelni a
gyorsan terjedő lángokat.

Az összeütközésnek emberáldozatai is
vannak. A két vonat személyzetéből egy
ember meghalt, egy eltűnt, valószínűleg
elégett a lángok között, négy pedig súlyo-
san megsebesült.

A sebesülteket a ploesti Schuller-kórházba
szállították.

Egy másik lapjelentés szerint a szerencsétlen-
ség még nagyobb méretű volt, mert a vonatok
teljes sebességgel ütköztek össze és több, mint 25
vagon és egy mozdony ment tönkre.

jön be hozzánk partnernek.

— Látod, ez jó eszme, Zsaza! — derült fel
Miklós arca. — Most már csak az a kérdés, hogy
Ákos mire határozza el magát. Nagyon örülnek,
ha gyakrabban láthatnám körünkben.

— Nos, ember, — fordult Ákoshoz — ha nem
esik nehezedre s amikor időd engedi, jöjj! Min-
dennap itt vagyunk ottól hétig.

— Szívesen jövök, feltéve, ha nem leszek son-
kinek terhére — dörmögte Ákos, Eliz felé pil-
lantva.

— Ugyan, eredi! — intett Miklós. — Egyfor-
ma jogok vannak. Es kinek lenné a terhére? Te-
hát holnap már elvárunk. És most gyere. Pá-
Zsaza! Kézsök!

— Hová mentek?

— Ide a szomezédba, a Becsaliba! — intett
Miklós jókedvűen az alsó vendéglő felé s karou-
fogva Ákost, cipelte magával.

— A viszontlátásra holnap! — bucsuzott
Zsaza.

A terrasz szélén ültek le egy asztalhoz. Mik-
lós a második pohár sörnél minden átmenet nél-
kül rátért a tárgyra.

— Most pedig, pajtás, ismertetni fogom az
egy-egy személyeket, akikkel holnapról fogva a já-
téknál érintkezel. Ezt a kis baráti szívességet fo-
gadd el tőlem. Mindenképpen előnyös a helyzet
rád nézve, ha tájékozva vagy arról, hogy kikkel
állasz szembe, ha már eleve ismered az egyé-
neket.

Szelíd guny csendült a hangjában.
— Itt van mindenekelőtt Zsaza asszony. En-
nivaló, vig asszonyka, cserfes, jólelkű. Nagyon
szeretné a démont adni, de nincs semmi képessé-
ge hozzá. Capnivalóan rossz színész. Provokál-
ja az udvarlást; de ha egy meg nem felelő szót
szól, vagy mozdulatot tesz, megretírá. Becsü-
letes, naív lélek. Ugy is illik. Az ura is jóra való,
komoly gyerek.

Miklós sorba vette a férfiakat, a nőket. Jelle-
mezte őket, leírta, leleplezte apró, belső dolgaikat,
mindezt valami tréfás mozdulattal. Amit mon-
dott, nem vágott elevenbe, de alkalmas volt arra,
hogy az egyes személyek sajátosságait feltűn-
tesse.

Ákos érdeklődve hallgatta a bizalmas közlé-

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk nyugati, később északi, északkeleti szél, változó felhőzet, több helyen havas eső, havazás. A hőmérséklet tovább süllyed.

A holland trónörökös Vilmos volt császár 80 éves születésnapján

Doornból jelentik: Vilmos volt német császár 80 éves születésnapjára Juliana, holland trónörökös és férje, Bernhárd herceg is Doornba érkezett, ahol résztvett az ünnepségeken. A régi német hadsereg nevében a 89 éves Mackensen tábornagy üdvözölte Vilmost születésnapja alkalmából.

Tüdővizenyőt kapott a börtönben Jakab Albert

Súlyos állapotban kórházba szállították a légionista vezér szállásadóját

Bucuresti. Saját tud. Jakab Albert a bucuresti magyar körökben jólismert tehetséges szobrász, akinek házában tudvalevőleg Cristescu tiszár, légionistaparancsnokot a rendőrközegek fegyverharc közben megölték; olyan nagy beteg lett a kiállott izgalmak következtében, hogy aggódni lehet életéért.

Jakab szívhajos ember, aki erős hüléssel épp betegen feküdt, mikor a megdöbbentő eset történt, amely annyira megrendítette, hogy a rendőrségen, ahova feleségével együtt letartóztatásban kísérték, kiújult egy régi betegsége és tüdővizenyőt kapott, úgyhogy fulladási rohamok léptek fel nála.

A rendőrség telefonon hívatta Jakab szobrász magyar kezelőorvosát dr. Bakk Eleket, aki műtéti beavatkozással könnyítette annyira a már félholtan hörgő, beteg állapotán, hogy kórházba lehetett szállítani. Ott ismét önkivülethe esett, de injekciókkal megint életrekeltek.

Jakab most is a kórházban fekszik, őrizet alatt. Ártatlansága kétségtelennek látszik, de román felesége családjának van egy ismert légionista tagja, és ez súlyosítja helyzetét.

seket és mosolygott. Nem lehetett észrevenni, hogy kíváncsiság vagy udvarias érdeklődés szól-e belőle, amint közömbösen jegyezte meg:

— Van valami okod, hogy Elizt kihagyta a sorból?

Miklós meglepődve tette le a sörös poharat. — Az ám!... Lássuk csak. A papája igazgató egy nagy bankban. Korábban államtitkár és országgyűlési képviselő. Somogyban, közel Szepeshez gazdasága van. Az anyja Bóry-leány, a vas megyei ágából. Eliz az egyetlen gyermekük. Meg is látszik rajta, mert ugyancsak elkényeztettek. — Most husz éves és hozzávetőleg ugyanannyi udvarlót és kérést tett már reménytelenné. Körülbelül az a tiszteletreméltó meggyőződés vert gyökereit a lelkében, hogy az apját kivéve, minden férfi cirkefogó és gazember. Soha nem mondta, de ezt érzékelteti. Sokan, férfiak, megbotránkoznak e cinikus nézet fölött. En mulatságosnak találom. Nem hiszem, hogy közvetlen meggyőződésből volna oka a megállapításra, de tény, hogy a „férfi”-kérdésnél bizonyos elfogultság és ellenszenv nyilvánul meg benne s miként Pallas Atlehe, ő sem bocsátja be szívébe a szerelem érzését. Mástól is jóravaló gyerek. Van szíve és nem egyszer bizonyította, hogy nagyon jó pajtás tud lenni. Komoly esete még nem volt, családja nem érheti. Azt hiszem, nem is fogja érni. Van valami az egyéniségében, ami a gyengéd érzésű embert elűzi maga mellől. Kezdetben hozományvadászok tippeltek reá. Volt közöttük minden rendű és rangú, de volt köztük mértékadó, komoly elem is. Miután az urak a leánnyal szemben bizalmatlanok voltak, a leánykérés műveletét a papával vagy a mamával végezték el. Sztereotip választ kaptak minden esetben: „Közölni fogom a leányommal!” Apapa vagy mama le is adta mindannyiszor a jó hírt, azzal az elfogulatlan figyelemzettséggel, hogy: „Kislányom, ha megszólalt a szíved, hallgass reá!” Eliz szíve azonban eddig még nem szólalt meg. Félt, hogy ilyen vonatkozásban nem is fog megszólalni soha.

Miklós friss sört rendelt és cigarettára gyújtott.

— Amit még mondhatnék róla jellemzőt, azt hiszem, már nem érdekelné téged sem.

Ákos hallgatva tovább figyelt, de Miklós szótlanul elgondolkodott; aztán egyébről kezdtek beszélgetni.

Másnap Hartai Ákos már részt vett a játékban. Zsazsa el volt ragadtatva új partnerétől. Elegáns, könnyű játéka volt, meglepően jó rutinnal. Hízog, elismerő szavakkal halmozta el Hartait. Aznap játék után az egész társaság a felső vendéglőbe ment zenét hallgatni. Ejjél után vendéglőbe ment zenét hallgatni. Ejjél után vendéglőbe ment zenét hallgatni. Ejjél után vendéglőbe ment zenét hallgatni.

Ákos Zsazsával favorizálja partnerét.

Az egész társaság együtt volt, csak Eliz bucsuzott el tőlük; autóból ült és hazahajtatott. Pedig ma jó napja volt. Közvetlen, szívélyes és megnyerő hatást tett. Mindenkinél feltűnt.

— Eliz ma nem volt hóbortos. Bájos volt. Ugy látszik, nem látott köztünk „férfit”!

Kitörő kacaj kísérte a megjegyzést.

Egyik délután Eliz így szólt Hartaihoz:

— Játssz velem egy szettet?

Ákos készségesen hajolt meg.

Felálltak kettesben. Klaszikusan szép játékot mutattak be és többször megtapsolták őket. Ákos két ponttal nyerte a játékot.

— Ohajt revansot? — kérdezte a leánytól.

— Köszönöm, — felelte Eliz kipirult arccal — majd holnap!

Ákos tisztelgett rakettel és Zsazsához csatlakozott.

Később Eliz is elhelyezkedett a padon; Zsazsa mellé telepedett. Mikor Zsazsát elszólították, egyedül maradtak.

Eliz szólalt meg.

— Figyeltem a játékát, az ütések alkalmazását. Van bennök, amit nem lehet látni, csak a hatásában megfigyelni. Mi az? Az ütés pillanatában van egy sajátos, villámgyors mozdulata, alig észrevehető, de az eredményében bámulatosan biztos. Másnál ezt nem láttam. Az ütője alig ival, majdnem egyenesen nyújtott, rövid vonalban, csuklóból dolgozik. Ple-nél még nem tűnik ki annyira, de a rödi-nél már érvényesült.

— Nem tudnék magyarul adni. Sohasem

— a Bayer keresztet!

amely külsőleg is megjelöli a bevált Aspirin-tablettákat. A minőség ismertetőjele, a komoly gyógyszer kezessége.

ASPIRIN

VALÓDI CSAK A »Bayer« KERESZTTEL

Teljes összhang a lengyel-német felfogásban

Berlinből jelentik: Rublee, az eviani konferencia megbízottja, három napja a német fővárosban tárgyal a zsidó kivándorlóknak adandó kedvezmények ügyében. Hír szerint a tárgyalások jó mederben haladnak előre és re-

mény van arra, hogy rövidesen sikerül a kérdést megoldani. Eszerint pénzügyi lehetőség nyílna arra hogy a Németországból kivándorló zsidók vagyonaikat valamilyen formában magukkal vihessék.

tanultam mestertől. A rendszerem teljesen egyéni. Instrukció nélkül... De a maga játéka elragadó, Eliz! — mondta elismerően a fiatal ember.

Zsazsát beállították a játékba, ennek folytán jó ideig magukra maradtak.

A pályán Miklós egy megjegyzésére élénk kacagás hangzott s mindnyájan a padon ülő parra tekintettek. Pedig Miklós csak ennyit mondott: — Szegény Ákos!...

De hogyan mondta! Azok ketten nem vették észre, hogy egy pillanatra a kacagó érdeklődés középpontjába kerültek. Fokozódó közvetlenséggel csevegtek egymással. Belemelegedtek a mondanivalókba.

A leány keresztbevetett apró lába gyengén meglendült néha; egyik karját a pad támlájára nyugtatta. Állandó rokonszenves mosoly ült látványon a ajkán.

Egy gondolatnyi szünet után kissé elkomolyodott és figyelmesen pillantott társára.

— Bátor ember maga, Ákos?

A férfi meghökkenve nézett reá.

A leány kerekre nyitott, sötétkék szeméi soha nem észlelt sugarokat szórtak.

— Ha bátor ember, úgy kérje meg a kezemet.

— Eliz! — lepődött meg Hartai.

— Ne ijedjen meg, — hangzott minden pöz nélkül, halkán és egyszerűen — hátha nem igaz minden, amit rólam mondanak... Kérje meg a kezemet... A maga felesége akarok lenni... Csak arra kérem, hogy ez esküvőig az én akaratom érvényesüljön; azon túl engedelmező, jó kis felesége leszek.

A kezét nyújtotta Hartainak s otthagya a férfi kezében.

Hartai érezte a kis kéz csodálatos, bársonyos melegét; lassan ráhajolt.

Miklós látta ezt a pályáról. Kiejtette kezéből a rakettet, két karját ijedten kapta fel a levegőbe.

— Mi történt?

Zsazsa nem volt olyan ijedős; talán tájékozottabb diplomata is volt, mint Miklós. A szeméi jókedvűen csillogtak és melegen rezdülve, megnyugtatóan duruzsolt a hangja:

— Eliznek megszólalt a szíve...

Nagyarányú adócsalásért letartóztattak három csíki pénzügyi tisztviselőt

Gyorsított eljárással már jövő kedden bíróság elé kerülnek a vádlottak

Csikszereida. Saját tud. Múlt év őszén nagyszabású vizsgálat indult meg a csíki adó-kivetési pénzügyigazgatóság és megyei kerülete tisztviselői működésének felülvizsgálatára. Több tisztviselő ellen eljárás is indult, köztük **Florescu N. Ioan** szépvízi kincstári ellenőrt **Sterie Lega** vizsgálóbíró le is tartóztatta. Florescu ellen a büntetőtörvénykönyv 238. és 251., valamint a közjavak hűtlen kezelői büntetéséről alkotott új törvény rendelkezései alapján adott ki letartóztatási parancsot a vizsgálóbíró. Florescu kisebb-nagyobb összegeket fogadott el és követelt olyan munkálatokért, amelyeket hivatalból kellett volna elintéztetnie, az adófizető polgárok által rendelkezésére adott adatok alapján. A vizsgálóbíró, bár az államjavak védelméről szóló törvény igen nagy megszorítást tartalmaz és elrendeli, hogy az ilyen büncselekmények elkövetésével vádolt köztisztviselők fölött letartóztatásban kell intézkedni, egyhónapi fogvatartás után Florescut anyagi biztosíték ellenében szabadlábra helyezte. Az eljárás ellene természetesen tovább folyik.

Florescu letartóztatása indította meg a további bűnvádi eljárásokat, melyeknek során csütörtökön

meglepetéskeltő további letartóztatások történtek.

Corduban delegált vizsgálóbíró csütörtökön kilenc pénzügyi tisztviselőt hallgatott ki az ellenük pénzügyi főfelügyelők által beadott feljelentésre vonatkozóan. A kihallgatás eredményét közölte **Lascu főügyész** is. **Lascu főügyész** az idevonatkozó törvények és szigorú rendelkezések alapján *tettenérésnek* minősítette a súlyos vádakat és még aznap, 6 magá, mint az állam és közrend, valamint közvagyon óra

vádirat jellegével bíró letartóztatási végzést adott ki Luca Tomescu, Vasile Căramăluu kincstári ellenőrök és Tamás János pénzügyi tisztviselő ellen, melyet azonnal foganatosítottak is.

Tomescu és társai ügyét, az új, u. n. „patriomium public” törvény alapján tíz nap alatt, gyorsított eljárással kell tárgyalni. Ennek megfelelően a törvényesek jövő keddre, e hó 31-ére már ki is tűzte a tárgyalást.

A călărăsi származású 48 éves, családos **Luca Tomescu** kincstári ellenőr, aki sokáig volt delegált pénzügyigazgató, majd megyei pénzügyi főellenőr,

a vádirat szerint, mintegy félmillió leiel károsította meg az államot két év alatt,

hamis okmány- és adatszolgáltatástól sem riadva vissza. Így **Stern Testvérek** csíkszentmártoni fűrészfűrészéről olyan adatokat fogadott el az adóztatás alkalmával, melyek nem feleltek meg a valóságnak és ezan a révén

mintegy 167 ezer leiel károsította meg az államot. Ugyancsak hamis adatok alapján, a vasútállomás által kiadott szállítási kimutatás meghamisításával adózta meg **Kisszelnik Móric** üzvi fakeskedő vezetése alatt álló fűrészfűrészüzemét is. Itt az államot ért károsodás meghaladja a 70 ezer leit. A „Bradul Ciucului” nevű és **Adolf Rozenberg** vezetése alatt álló fakeskedelmi vállalat adóztatásánál hasonlóképpen járt el és ezzel 57 766 leiel károsította meg az államot. Ez a helyzet szinte rendszerszerűen. **Cerbureanu, Slatinszky és Spitz** tunsadi fűrészfűrészárosok adóügyében is. Az állam kára adóelhárítás révén itt százezer leien felül van. Tomescu egyesektől is követelt és fogadott el pénzeket.

Igy **Péter Ferenc** nagykászoni közbirtokossági elnöktől **Pál Lajos** pénztárnok útján 20 ezer leit, **Kotró Márton** szintén kászoni lakostól 2500 leit, **Imre Kálmán** szépvízi kereskedőtől 5000 leit, **Abrahám Albert** tunsadi lakostól 500 leit, **Dénes József** monasági lakostól 3000 leit, **Albert István** gergyóalfalvi lakostól 6000 leit, **Kábdébó Ferenc** bánkfalvi kereskedőtől 3000 leit követelt és kapott. Ezenkívül se szeri, se száma a kisebb-nagyobb zsarolásoknak, csalásoknak, hamisításoknak. A vádiratban az ügyész a közvagyon bűnös kezelői büntetéséről szóló törvény I. fejezetének 23. szakasza és a büntetőtörvénykönyv 101., 362. és 394. rendelkezései alapján 2—5 évig terjedő szabadságvesztést, magas pénzbüntetést és politikai jogai felfüggesztését kéri Tomescura.

A második vádlott, **Vasile Căramăluu**, 42 éves lugosi, családos, kincstári ellenőr. Rövid

* Aki friss és munkaképes akar lenni és lehetleg el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, gyakran fájjon a feje és a bőre tele legyen mindenféle pattanásokkal, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Kérdezze meg orvosát.

ideig „működött” csak a csíki pénzügyigazgatóság kötelékében, azonban ez elég volt arra, hogy a visszaélések egész sorozatát kövesse el. Teljesen a Tomescuval hasonló módszerrel követte el visszaéléseit. Csak a már fentebb is említett „Bradul Ciucului” cég adóügyében, állomási faanyag-kimutatás meghamisításával százezer leien felüli összeggel károsította meg az államot. Ezenkívül még több apró-cseprő ügyben követett el zsarolást, csalást, mindig az állam kárára.

Tamás János 45 éves, nős, csíkszentmártoni pénzügyi tisztviselőt azzal vádolja az ügyészség, hogy ugyancsak hamis adatokat szolgáltatott az adókivetési bizottságnak, mely aztán kevesebb adót rótt ki a „Compania Europeana des bois” **Kisszelnik Sándor** igazgató vezetése alatt álló favállalatra. Az állam kárát az ügyészség 63.550 leire teszi. Vád tárgyát képezi az is, hogy **Mandula Jenő** csíkszentsimoni fakeskedő megadóztatására vonatkozó ügyiratokat megsemmisítette volna, amely miatt az állam kára 44.267 leit tenne ki. Az ő esetében is a már említett törvényszakaszon kívül a büntetőtörvénykönyv 406. cikkének alkalmazását is kéri.

Tamás János pénzügyi tisztviselőt Tomescu és Căramăluu fölöttesei használták fel eszközül. Kisebbségi tisztviselői minőségében, önálló működési területekben hatásköre sem lehetett súlyos visszaélésekre. Pénzügyi körök szerint egy hatalmas és szövevényes tisztviselői társaság leleplezését indították meg ezek a letartóztatások és újabbak várhatók.

Az igazság érdekében cselekszik mindaz az adófizető polgár, aki az őt ért sérelmet azonnal jelenti és így a kormány tisztogatási ténykedéséhez hozzájárul. A keddi tárgyalás elé, természetesen, nagy várakozással tekint a megye egész közönsége.

Albert István

Magyarok a földrengés sújtott Chilében

Ötszáz főből álló magyar kolónia él Santiagó környékén

Részletesen beszámoltunk arról a megrendítő katasztrófáról, amely Dél-Amerika egyik leggazdagabb mintá államát, Chilét érte. A borzasztó erejű földrengés, amelyhez fogható csak a harminc év előtti san-franciskói földrengés volt, óriási károkat okozott s az áldozatok száma — mint jelentettük, — kb. húszezerre tehető.

Hogy az áldozatok között vannak-e magyarok is, a jelen pillanatban még nem tudjuk, de az bizonyos, hogy a földrengés olyan helyeken pusztított, amely területeken magyar kolóniák is vannak.

Chilében ugyanis körülbelül 500 magyar lélekből álló kolónia van, amelynek túlnyomó része — mintegy háromszáz ember — a fővárosban, Santiagóban él. Összetételében csak-

nem kizárólag értelmiségi középosztályt képviselnek a magyarok. Santiagóban három magyar orvos dolgozik nosztrifikált diplomával. Egyikük a santiagói egyetemi magántanára, a másik az állami testnevelési intézet vezetője, a harmadik az állami bakteriológiai intézet igazgatója. Az állam szolgálatában dolgozik **Vidor Pál festőművész, aki Santiagó szépművészeti múzeumának és a képzőművészeti akadémiának igazgatótanára.** Magyar ember a kereskedelmi minisztérium ut- és vasutépítési osztályának vezetője is.

Chile új nemzeti iparában is komoly szerepet játszanak a magyarok. **Móra Ernő**, (az elhunyt **Móra Ferenc** író unokaöccse) díszműgomb- és csattgyártat rendezett be. Magyar kézben van Chile legnagyobb fűtés- és világításberendezési gyára, magyar ember látja el bakelit és műanyagárukkal az országot s az ország legtekintélyesebb fehérneműgyárának tulajdonosa szintén magyar ember. Számos magyar mérnök él Chilében, akik a vegyészeti, építési és gépipari szakmában jól elhelyezkedtek. De Chilében jó nevet vívtak ki maguknak a férfi- és nőiszabók, valamint a kereskedők. Számos magyar foglalkozik magyar áruk forgalmáhozatalával. Hogy ezeknek a magyaroknak történt-e károsodásuk, vagy elpusztult-e közülük valaki, arról eddigi tudósításaink még nem számoltak be.

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.

Ara a pénzelőzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!
LEGSZEBB CSALÁDI EMLÉKKÖNYV!

Az amerikai szenátus repülőgép-botránya tisztázódott

Franciaország korlátlanszámú hadi-repülő szállítására kötött szerződést az amerikai gyárakkal

Washingtonból jelentik: Most tisztázódott az a botrány, ami napokon keresztül izgalomba tartotta az Egyesült Államok közvéleményét. Az izgalom oka az volt, hogy hétfőn Los-Angeles közelében lezuhant egy Douglas rendszerű bombavető repülőgép, amelyen egy francia utas is tartózkodott. Mint legutóbbi számunkban megírtuk, az eset a szenátust is foglalkoztatta, mert a szenátorok kérdést intéztek a légügyi miniszterhez, hogyan kerülhetett a legújabb típusú amerikai repülőgépre egy idegen állam hadirepülésének megbízottja. A szenátust az izgalom miatt elnapolták, de a szenátus katonai bizottsága elhatározta, hogy megidézi Morgenthau pénzügyminisztert és megkérdezi tőle, miért engedte meg az amerikai hadügyminiszterium tudta nélkül, hogy a francia légügyi miniszterium képviselője, Chemiglin a legújabb mintájú amerikai bombavető repülőgépen próbarepülést végezzon. A bizottság azt a kérdést intézte a kormányhoz, hogy van-e olyan értelmű titkos szerződés az Egyesült Államok és Franciaország között, hogy a legújabb rendszerű amerikai repülőgépeket is a francia kormány rendelkezésére kocsátja. Az ügy tisztázását Roosevelt elnök saját maga vette kezébe. Roosevelt kijelentette, hogy az Egyesült Államok repülőgépgyárai megállapodtak a francia kormánnyal, hogy korlátlan számú hadirepülőgépet szállítsanak Franciaország számára. Az elnök indokolása szerint ez a szerződés gazdasági szempontból Amerikára nézve nagyon üdvös, mert a repülőgépiparban az utóbbi időben nagy munkanélküliség volt tapasztalható.

A francia lapok is megerősítik Roosevelt állításait. Arról adnak hírt, hogy Franciaország washingtoni repülésügyi atachéja új szerződést írt alá és ennek értelmében a francia kormány egyelőre 100 Curtis-típusú repülőgépet vásárol Amerikából.

A barcelonai hadüzemek megkezdték a termelést a nemzetiek részére

Franco tábornok csapatai tovább nyomulnak Barcelonától észak felé. — Egy nap alatt 52 községet foglaltak el

Barcelonából jelentik: A nemzeti hadsereg a Katalán főváros elfoglalása után megkezdték a Barcelonában való berendezkedést. A várost és a környékét sikerült megtisztítani minden ellenségtől. Barcelonában a nemzetiek óriás-mennyiségű hadiszármányra tettek szert. Csúpan a kikötőben majdnem ezer vagon lőszert és hadianyagot zsákmányoltak, azonkívül a gyorsan bevonuló nemzeti csapatok meg tudták akadályozni a köztársaságiakat abban, hogy az ipartelepeket fölrobbantsák és így már az összes barcelonai hadianyag-üzemek megkezdték a nemzetiek számára való termelést.

A nemzeti csapatok megkezdték Barcelona környékén a további előnyomulást is, mely a legnagyobb sikerrel jár. Csúpan a pénteki napon 52 helységet foglaltak el Barcelona környékén. A köztársaságiak csak Badalona városkában fejtettek ki ellenállást, a nemzetiek azonban körülzárták a városkát és rövid ostrom után elfoglalták. A pénteki harcok során ejtett foglyok száma több mint kétezerre tehető.

SAZÖTVENEZER SPANYOL MENEKÜLT ELHELYEZÉSE A FRANCIA ÉSZAKAFRIKÁBAN

Párizsból jelentik: Bonnet külügyminisztert pénteken ismét felkereste a köztársasági Spanyolország párizsi követe és a menekültek elhelyezéséről tárgyalt. A követ bejelentette, hogy a fran-

cia határ mellett kijelölt terület nem alkalmas és nem elegendő a 150.000 spanyol menekült befogadására. Ezért kérte, hogy Franciaország belső- vagy Északafrikában adjanak helyet a spanyol köztársaságból menekülők számára. Bonnet ígéretet tett, hogy a követ kérését a szombati minisztertanács elé terjeszti megfontolás céljából.

CSEHSZLOVÁKIA ELISMERTE A SPANYOL NEMZETI KORMÁNYT

Prágából jelentik: A külügyminisztérium hivatalos jelentést adott ki arról, hogy a cseh köztársasági kormány ezután jogilag is elismeri Franco kormányát, amelynek ténylegesen való elismerése már régebben megtörtént. A jogi elismerést közzétették a nemzeti Spanyolországban levő cseh követekkel és a prágai spanyol nemzeti követekkel is.

A SZLOVÁKIAI ZSIDÓ KÉRDÉS MEGOLDÁSA

Pozsonyból jelentik: Sidor szlovák államminiszter nyilatkozott a szlovákiai zsidókérdésről. Kijelentette, hogy a zsidó kérdést Szlovákiában törvényes úton, nem pedig az erőszak útján fogják megoldani. E célból már bizottságot is küldött ki a kormány Sidor elnöklété alatt egy megfelelő törvényjavaslat kidolgozására. Sidor szerint a javaslat két héten belül el is készül és a törvényhozás elé kerül.

Tei
Kneipp és Franck
Tejeskávé
mindenkinek és mindennap!

Chamberlain miniszterelnök nagy beszéde Birminghamben a rémlátók ellen

Az angol társadalom békeszózata Németországhoz

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök szombaton reggel Birminghamba utazott. Itt este részvesz az Ékszerész-Szövetség vacsoráján, melyen nagyjelentőségű beszédet mond. Ezt a beszédet már napokkal előbb jelezték, mint Hitler kancellárnak a birodalmi gyűlésen hétfőn elmondandó beszédének megelőzését.

Chamberlain szombat esti beszédében rendreutasítja a rémlátókat, akik állandó sutogásukkal és fantáziálásukkal a háború veszélyét idézik. Hangsúlyozni fogja az angol miniszterelnök még az angol-francia barátság szilárdságát is.

Londonból jelentik: Az angol társadalom néhány kiváló tagja szózatot intézett Németországhoz. Ebben sötét színekkel esetelték a világpolitikai helyzetet. Megállapították, hogy

a háborúk réme fenyeget és ezért kívánatos, hogy a béke és barátság hívei minden országban fogjanak össze. Hangsúlyozták, hogy Anglia nem akar uralkodni senkin sem, de szabadságát minden körülmények között megvédi.

A szózatot Montague Norman, az Angolbank kormányzója, lord Willington, volt indiai alkirály, lord Derby és lord Dawson írták alá.

FRANCIAORSZÁG ÉS ANGLIA NAGY HADIKÉSZÜLETEI

Párizsból jelentik: Valamennyi francia lapban szinte egyöntetűleg jelennek meg hírek Franciaország nagyszabású hadikészülődéseiről. A lapok egybehangozva azt írják, hogy a francia haderő felfegyverzése olyan nagyméretű, amilyenre még számítani is alig lehetett. A franciaországi hadianyag-gyárak éjjel-nappal dolgoznak, hogy a szükséges felszereléseket elkészíthessék.

Londonból jelentik: Stanhope, a tengerészeti hivatal első lordja nyilatkozott Anglia hadikészülődéseiről. Kijelentette, hogy az angol hajógyárak termelésének üteme oly nagy, hogy minden héten egy új hadihajót bocsáthatnak az angol tengeri haderők rendelkezésére.

MOSZKVA ARANYÉRT FEGYVERT VÁSÁROLT NÉMETORSZÁGBAN

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szenzációs hírt közöl. Eszerint Bonnet francia külügyminiszter hosszabb megbeszélést folytatott a párizsi szovjet-nagykövettel. Bonnet közölte a szovjet-nagykövettel a francia kormánynak azt az értesülését, hogy Moszkva aranyat szállított Németországnak, melyért cserébe fegyvert kapott a németektől. Bonnet közölte, hogy erre vonatkozólag hiteles adatok vannak a kezében.

A francia képviselőházban egyébként máris interpellációt jegyeztek be ebben az érdekes ügyben.

A CSEHSZLOVÁK GAZDASÁGI MINISZTEREK EGYÜTTESEN BERLINBE UTAZNAK

Prágából jelentik: Közélejtőben több csehszlovák gazdaságpolitikus utazik Berlinbe. Így most indult Schadek cseh kereskedelmi miniszter, majd utána Feuerabend földművelésügyi miniszter, Eliás közlekedésügyi miniszter, Kalfuss pénzügyminiszter és Hodacs, az államgazdasági tanács elnöke utazik Berlinbe. A csehszlovák politikusok utazása azokkal a tárgyalásokkal van összefüggésben, amelyeket Chvalkovszky külügyminiszter kezdett meg legutóbbi berlini útja során. Az „Azi” című lap e hírrel kapcsolatban megjegyzi, hogy a csehszlovák kormány a Németországgal való gazdasági kapcsolatok kimélyítésére törekszik.

Ribbentrop Varsóban

Irta: Csiszár Béla

Lengyelország mellőzhetetlen és fontos kelet-európai szerepkörét mutatja, hogy bár a német-lengyel viszonyban az utóbbi időben félreértések és ködfoltok mutatkoztak, mégis a német külügyminiszter tett látogatást Varsóban s a német-lengyel egyezmény aláírásának ötödik évfordulója, noha mindennek indult inkább, mint baráti manifesztációnak, most az újból kifényesedett német-lengyel barátság jegyében zajlott le. Ismét bebizonyult, hogy Beck külpolitikája a legmegfelelőbb s a lehető megindokoltabb a lengyel állam számára. Német külügyminiszter még nem járt Varsóban azóta, hogy

a lengyel köztársaság megszületett. Maga az a tény nagyon érdekes, hogy Ribbentrop, most, mikor viszonzta Beck látogatását, arra a látogatásra utalt, amelyet Beck még 1933-ban tett Berlinben s ezt a látogatást adta vissza a közlemények szerint. A német külügyminiszter látogatása ezért rendkívül nagyjelentőségű. Ribbentrop útja azt is mutatja, hogy Németország nagy súlyt helyez Lengyelország megtartására barátaival között s egyáltalán nem mindegy neki, (bármennyire hangoztatták is ennek ellenkezőjét Németország ellenfelei), hogy a lengyel köztársaság mellette vagy ellene sorakozik-e fel.

A német külügyminiszter útja tehát van olyan szennáció, (ha nem nagyobb), mint a német-lengyel szerződés megkötése annak idején. Őt évvel ezelőtt a német birodalom helyzete cseppet sem volt rózsás. Ellenségei az új német rendszerre való gyakori hivatkozással sikerrel kerítették be s a világban mindenütt folytatták ellene az uszító és befektető hadjáratot. Ebben a helyzetben egyenesen világszenzációként hatott, hogy a birodalom kibékült, sőt politikai viszonyba és barátságra lépett keleti szomszédjával, a lengyel állammal. A két állam közt ugyanis az ellentétek és feszültségek egész halmaza állt fenn, annyi vitás kérdés, a lélektani ellenségeskedésnek annyi vonása, hogy kibékülésüket senki se hihette. Annál nagyobb meglepetést kellett, hogy a német nemzetiszocialista rendszer éppen ezen a ponton tett kivételt és engedélyt, s amikor senki se várta, kötött megegyezést a gyűlölt „polykokkal” (ahogyan akkor a lengyeleket Németországban neveztek). Lengyelország a háború után a francia szövetségi rendszerben helyezkedett el, de csakhamar rájött, hogy két nagy antagonistát közt, mint amilyen a német és az orosz, valamelyikkel jóbarátságban kell lennie. Különösen sürgette ezt az ellentét, amelyet a francia „béke”-politika rendszeresített Németország és Lengyelország között a danzigi korridorról, amely kettévágta Keletporoszországot azért, hogy Lengyelországot tengerhez juttassa, továbbá, hogy a két ország közt az ellentétek örök magvát hintse el. Amíg Párizs hegemoniája és támogatása kellően érvényesült Németországgal és Oroszországgal szemben, a lengyel külpolitikának nem okozott gondot a német veszély. Amikor azonban Németország hatalma megnőtt, Oroszország pedig mind fenyegetőbbnek nézett Varsóra s a francia támogatás egyre csekélyebb lett, azonkívül pedig Franciaország egyre jobban közeledett a szovjethez, Lengyelország a két rossz közül — a német kiegyezést választotta.

A megegyezés ötletét hozzá még nem is ő,

hanem Németország vetette fel 1933 októberében. Pilsudski szívesen fogadta el a kinyújtott német jobbot s 1934 január 26-án létrejött az egyezmény. A megegyezésen mindkét fél csak nyert, legtöbbször persze Lengyelország, amely egyszerre biztosította hátát Oroszországnak és Németországnak felé s felszabadította magát a francia függő viszony alól. Németország, bár számára nagy elv- és presztizs-feladást jelentett a lengyeleknek tett ajánlat, mindmostanáig nem bánta meg ezt a lépést. A megegyezés biztosította Lengyelországgal karöltve európai politikájának kifejlesztését, bolsevistaellenes politikájának sikerét és nagy eredményeit Csehszlovákiával kapcsolatban. Hogy a két ország viszonyát elhomályosíthatták a közelmúlt félreértései és ködfoltjai, azért az ukrán kérdés felvetése a hibás. Lengyelország tudvalevően élesen szembenáll minden erre vonatkozó kompromisszummal, területéből nem hajlandó átengedni semmit sem az önálló ukrán birodalom számára. Hogy Hitler és Beck legutóbbi berchtesgadeni tanácskozása ebből a szempontból a lengyel felfogás számára kedvező eredménnyel járt, azt kétségtelennek tekinthetjük, hiszen kézzelfogható bizonyíték er-

re Ribbentrop varsói látogatása. Hogy Németország öt év alatt egyszer sem került abba a helyzetbe, hogy külügyminisztere látogatást tegyen Lengyelországban, az nemcsak a német-lengyel viszony felhőtlenességét s az 1934-iki szerződés zavartalan működését mutatja, hanem azt is, hogy Németországnak nem volt szüksége a fokozott lengyel támogatásra. Ribbentrop útja azt bizonyítja, hogy Németország súlyt helyez a lengyel álláspont alátámasztására, a lengyel érzékenység teljes kielégítésére, a lengyel barátságra és elkövetkezendő akciói során még jobban, mint eddig, támaszkodni kíván a két ország bevált kapcsolataira és baráti viszonylatára. A béke és Németország barátainak ez a fordulat éppen olyan kedves, mint amilyen ellenszenvvel fogadták azokban a körökben, ahol a visszavonás és az ellenségeskedés miázmáit szeretnék továbbra is elterjeszteni a békéjéért és civilizációjáért aggodó, de az igazságon és a megegyezéses megoldáson éppen úgy csüngő Európában. Ezeknek a köröknek a szovjet fővezérlete alatt megkísérelt, alattomos támadásai szerencsére sikertelenül végződtek.

Ribbentrop után nemsokára Cianó gróf, olasz külügyminiszter is ellátogat Varsóba s ezzel a lengyel külpolitika azzal a nyugodt lélekkel dolgozhat tovább saját biztonságáért és az európai civilizáció érdekében, hogy a ma Európában legdominánsabb erő, a Berlin—Róma-tengely is támogatja munkájában s vállaltva dolgoznak a szebb és biztosabb jövőért.

Két és félmillió ember viseli az USA egész adóterhét

4000 milliárd leinek megfelelő jövedelmet vallnak be az amerikaiak
Kétezer dollár jövedelmet nem érdemes megadóztatni

Az a mondás, hogy gazdag országban, gazdag emberek élnek, igazolást nyer abban az összeállításban, amelyet a New York Times, az amerikai adófizetőkéről közöl. 1938-ban az Egyesült Államok lakossága 19.240 millió dollár jövedelmet vallott be, tehát szerényen számítva olyan összeget, amely 4000 milliárd leinek felel meg. E jövedelmet 5.413.000 lakos vallotta be. Ténylegesen megadóztatás tárgyát csak 14.218 millió dollár képezte, mivel az 5 milliárdos külföldi jövedelmek, akik a létminimum folytán nem adókötelesek. Az adóbejelentők fele ebbe a kategóriába esik, ami azt jelenti, hogy a 14 milliárd dollárt meghaladó adót 2 és fél millió egyén fizeti.

1938-ban 61 olyan adófizető volt, akik egy millió dollárnál nagyobb évi jövedelmet vallottak be. A világválság előtt, 1929-ben még 513 egy millió dollárnál nagyobb jövedelmű polgára volt az USA-nak. Ma is azonban az adóbevételek 71,66 százalékát az a 61 fizető, amelynek bevallott évi jövedelme több, mint egy millió dollár. Hogy kik ezek? Nem lehet tudni, mert az amerikai adótörvények szigorúan tiltják a személyek jövedelmének nyilvánosságra hozását. A leggazdagabb emberek New York államban élnek, ahol 25 multimillió dolláros adót, ezek közül csak egy olyan van, akinek bevallott évi jövedelme 5 millió dollár, nyolcan vannak olyanok, akik három millió dollárt vallottak be és négyen kétféle millió dollárt. — Az adóstatistikából tűnik ki az is, hogy hány milliárdosa van Amerikának. A bevallott jövedelemből ugyanis a rentabilitási kulcs segítségével, az adóhatóságok a vagyona következtetnek és összesen 8 amerikai egyénről, illetve cégről állapítják meg, hogy vagyona az 1 milliárd dollárt meghaladja.

Az amerikai adórendszer a gazdag emberekre van alapítva és a 2 ezer dolláros évi jövedelmű egyén még mentes az adózás alól. Az

elgondolás az, hogy az ilyen „kisjövedelmű” embertől az adót behajtani, sokkal nagyobb adminisztrációt igényel, mint amennyit az megérdemel. Ennél fogva az adóbejárat kényszere az USA-ban csaknem ismeretlen, az esedékes adók gépiesen folynak be és a pénzügyi államtitkárnak kevés gondja van azzal, hogy elérhető-e az egyes hónapokra előirányzott bevétel.

Lenyelte a lopott ékszereket az elegáns vevő

Orvosi beavatkozással hozzák „felszínre” a lenyelt aranygyűrűket

Brassó. Saját tud. A Weisz Mihály-utcában lévő *Derner*-féle ékszerüzlet tulajdonosának feltűnt, hogy mikor egy bizonyos elegáns külsejű hölgy vásárol az üzletben kisebb-nagyobb értékek tűnnek el. Különösnek találta az üzlet tulajdonosa azt is, hogy a választékosan öltözött hölgy rendkívül soká válogat s minden alkalommal csak jelentéktelen bevásárlást végez. Ezért segédeivel megfigyeltette a gyanús vevőt, akit legközelebbi vásárlása során sikerült is tettenérnie.

A gyanúsított nő azonban erélyesen tiltakozott a vád ellen s megmotozása során nem is találtak nála semmit, bár több alkalmazott megfigyelte, hogy két gyűrűt és egy arany kézelőgombot rejtett táskájába. Az üzlet tulajdonosa értesítette a rendőrséget is, de a megmotozás is eredménytelennek bizonyult.

Végül is a károsult kereskedőnek az a gondolata támadt, hogy „elkelő” vevője alighanem lenyelte az ékszereket. Ezért kérte, hogy röntgenezzék meg a gyanúsítottat. A röntgenfelvétel meg is hozta a várt eredményt, amennyiben láthatóvá vált, hogy a hölgy gyomrának melyik részében kalandoznak a lenyelt ékszerek. A tolvaj hölgyet, névszerint *Voina* Margareta-t a rendőrség ezután őrizetbe vette s a lenyelt ékszereket orvosi beavatkozással próbálják napvilágra hozni.

Korompai József:

Az örök élet éreltségijén

Ara ítzve 75 Lei

Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés érte mének valószínűs zsolttára és himnusza ez a könyv.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

LOFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450 negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postafatareképzetési csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

NAGYKÖVETI RANGRA EMELTÉK A BUCURESTI JUGOSZLAV ÉS BELGRÁDI ROMÁN KÖVETSÉGEKET. Bucuresti. Saját tud. A bucuresti jugoszláv követséget nagykövetségi rangra emelték, egyidejűleg a belgrádi román követségnek nagykövetségi rangra való emelésével.

Diszelnökökké választották Gafencu külügyminisztert a Bucurestiben élő külföldi újságírók. Bucurestiből jelentik: A külföldi sajtó bucuresti munkatársai tisztújító közgyűlést tartottak. Diszelnököké Grigore Gafencu külügyminisztert, diszelnököké Titeanu államtitkárt választották meg.

TILLEA, ROMÁNIA ÚJ LONDONI KÖVETE ELUTAZOTT ALOMÁSHELYÉRE. Bucuresti. Saját tud. Péntek este az Orient-expresszel elutazott a fővárosból Tillea, Románia új londoni követe, hogy elfoglalja hivatalát. Az állomáson jelen voltak *Reginald Hoare*, angol követ, *Vaida* Sándor és mások.

* **ÉRTESETÉS.** Ertesítjük az Eucharisztikus Kongresszus emlékkönyv megrendelőit, hogy az emlékkönyv a vámhatóságokhoz már megérkezett és a szükséges formalitások elvégzése és a könyv kiadása után annak szétküldését azonnal teljesíteni fogjuk. Kérjük addig is az érdekeltek szíves türelmét. „ECCLESIA” könyvkereskedés, Nagyvárad.

HAZAÉRKEZETT PACHA ÁGOSTON PÜSPÖK A BUCURESTI KONFERENCIÁRÓL. Temesvár. Saját tud. *Pacha* Ágoston dr. megyéspüspök, aki *Waltner* József dr. kanonok, püspöki irodaigazgató kíséretében Bucurestiben járt, visszaérkezett Temesvárra. A főpásztor résztvett a püspökök konferenciáján, amely a bucuresti apostoli nunciaturán ment végbe. Résztvettek a római katolikus és a görög katolikus püspökök. Az értekezleten *Casulo* Andreo apostoli nuncius elnökölt. Az egyházfők aktuális egyházi ügyeket beszéltek meg.

BELÉPÉSEK A NEMZETI UJJÁSZÜLETÉS FRONTJÁBA. Szatmár. Saját tud. A kormány és a romániai magyar kisebbségi vezetők között megkötött egyezmény értelmében, a szatmári magyar lakosok megkezdték beiratkozásukat a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. Pénteken délután a volt magyar párt szatmári volt vezetői megjelentek *Moys Victor* polgármesternél és bejelentették csatlakozásukat az új állampárthoz. Ugyanakkor a római katolikus székespálpalán tagjai is beiratkoztak az új politikai pártba. — *Arad.* Saját tud. A református egyház vezetősége szombaton délelőtt 10 órakor megjelent a városban és bejelentették, hogy testületileg belépnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A küldöttség ezután tisztelgő látogatást tett *Vlad Alexandru* ezredesnél, *Arad* megye prefektusánál.

CSERNY RÓZSI IRÓNÓ GYÁSA. Temesvár. Saját tud. *Cserny* Rózi nyugalmazott tanítónő, irónő, mely gyász érte. Édesanyja, özvegy *Cserny* Antalné született *Ruzicska* Mária hosszas szenvedés után kilencven éves korában meghalt. Az elhunytat az irónón kívül fiai *Cserny* Ferenc nyugalmazott postafőfelügyelő és *Cserny* Pál kataszteri mérnök, unokái *Cserny* Andor dr., *Cserny* Piri, *Cserny* Elemér és *Krémer* Józsefné, két dédunokája, veje *Tuskán* Gyula nyugalmazott tanító és rokonsága gyászolják.

Kisgyereket nem szabad magára hagyni. Nagyvárad. Saját tud. Megdöbbentő szerencsétlenség történt a közeli Tanad községben. *Oprea* Florea 2 éves kisleány egy vigyázatlan pillanatban magára borított egy forróvízzel telt edényt. A szerencsétlenül járt kislányt beszállították a városi gyermekorvóházba, de az orvosi segítség hiába volt. Szombaton délelőtt a gyermek ki-szenvedett.

A MAGYAR KORMÁNY KÖVETSÉGET LÉTESÍTETT EGYIPTOMBAN. Budapest-ről jelentik: A magyar kormány elhatározta, hogy Kairóban követséget állít fel. A követség vezetésével gróf *Semsey* Andor követségi tanácsost ügyvivői minőségben bízták meg.

A személyazonossági igazolványok kiállítására Nagyváradon. A személyazonossági igazolványokért való jelentkezések sorrendje: A betűsők január 28-án, B betűsők január 31 és február 4. között, C-D betűsők február 6 és 9. között.

MEGHALT DR. SÓLYOM KÁLMÁN ALPOLGÁRMESTER ÉDESANYJA. Nagyvárad. Saját tud. Súlyos gyász érte dr. *Sólyom* Kálmánt, Nagyvárad város népszerű alpolgármesterét. Édesanyja, *Sólyom* Károlyné, sz. *Maróthy* Erzsébet 82 éves korában a Margitta mellett lévő Papfalván szombaton délelőtt meghalt. Az elhunyt nagyasszony rendkívül vallásos volt és ebben a vallásos szellemben nevelte gyermekeit, akik a családi szeretet melegeben növekedve föl, tovább folytatói annak az életeszmenek, amit édesanyjuktól tanultak. A melegsívű, mély lelkű uriaszonyt megveszerte nagy szeretettel vette körül az úri társadalom, melynek egykor legnépszerűbb tagja volt. Hosszú ideje élt visszavonultságban Papfalván, ahol hatvan évet töltött férje mellett, boldog házasságban. Halálát *Sólyom* Kálmán dr. Nagyvárad alpolgármestere, *Sólyom* Mária. Váraljai Györgyné, sz. *Sólyom* Ida és *Sólyom* Zoltán gyermekei, valamint kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése január 30-án, hétfőn lesz Papfalván.

Katonai jelentkezések Nagyváradon. Tartalékos tisztek a következő sorrendben jelentkeznek: L betűsők január 30-án, K betűsők január 31-én és február 1-én, M betűsők február 3, 4, 6-án, N betűsők február 7-8-án. — Legénységi állományban levő tartalékosok jelentkezése: Január 30-án az 1927. évfolyambeliek N-től Z-ig, Január 31-én az 1926. évfolyambeliek A-tól M-ig, Február 1-én az 1926. évfolyambeliek N-től Z-ig.

VÉRÉS ÖSSZETŰZÉS A BEVETETT FÖLDRE TERELT JUHNYÁJ MIATT. Temesvár. Saját tud. *Bauer* János grabáci gazda, amint éppen vadászatról tartott hazafelé, a már bevett földjén juhnyáját talált. Emiatt felelősségre vonta a pásztor, egy *Ciolan* Toma nevű embert, aki a nyáját Erdélyből terelgette a bányási síkságra. *Ciolan* válaszképpen a kuttyját uszította a gazdára, aki erre lekapta a válláról a vadászpuskát és lelőtte az állatot. A pásztor erre fütykessel támadt neki a gazdának. *Bauer* sörrel töltött fegyverével most már a pásztorra lőtt. A sörétek ennek arcába és mellébe hatoltak. Tomát a temesvári kórházba szállították, *Bauer* Jánost viszont a csendőrség őrizetbe vette és a temesvári ügyészségnek adta át.

* **Gyomorsavas szellemi munkásoknál, eldult, neurastheniás egyéneknek és aranyeres betegeskedő embereknek** reggelenként felkeléskor egy-egy kis pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvíznek rendszerint igen jótékony hatása van. Kérdezze meg orvosát.

A LEGNAGYOBB MAGYAR KITÜNTETÉS AZ ÚJ MAGYAR HONVÉDELMI RENDSZER KIDOLGOZÁSÁÉRT. Budapest-ről jelentik: A kormányzó *Bartha* Károly tábornok, honvédelmi miniszter és *Werth* tábornok, vezérkari főnököt a magyar érdemkereszt első osztályával tüntette ki az új honvédelmi rendszer megszervezése körüli munkásságáért.

NATHA,
HÜLÉS,

ELLEN

NEVRALGINE
JURIST

Hatalmas érdeklődés a Magyar Lapok ajándékosztási akciója iránt

Gazdag és változatos ajándékosztásunk iránt olvasóink táborában élénk érdeklődés nyilvánul meg s tömegesen érkeznek szerkesztőségünkbe levelek, amelyekben előfizetőink a nyeremények kiosztása és a sorsoláson való részvétel feltételei iránt érdeklődnek. Az ajándékosztás — mint már jeleztük — az alábbi három csoportban történik:

I. CSOPORT:

Azok az előfizetők, akik tolvaj év február hó 20-ig EGY EGÉSZ ÉVRE előre, vagyis 1939. évre kiegyenlített az előfizetési díjukat, résztvesznek teljesen díjtalanul alábbi nyeremények kiosztásában:

1. Egy 6 személyes valódi ezüst desszert készlet.
 2. Egyhetes nyaralás a Gyilkos-tónál.
 3. Egy fényképezőgép.
 4. Előfizetés a „Magyar Lapok”-ra egy teljes évre (1940. évre).
 5. 1000 lei értékben könyvek tetszés szerinti választásában (a könyvek jegyzékét annakidején kiküldjük).
- Ezenfelül 10 előfizető között szeptosztunk 1-1 regényt.

II. CSOPORT:

Akik február 20-ig az 1939. évi ELSŐ FÉLÉVI díjukat egyenlített ki. Az alábbi nyereménytárgyak kiosztásában vesznek részt:

1. Egy perzsa szőnyeg.
 2. Egyhetes nyaralás Püspökfürdőn.
 3. Egy női- vagy férfi karóra, esetleg zseborá.
 4. Egy félévi ingyenes küldése a „Magyar Lapok”-nak 1939. második felében.
 5. Gyönyörű kivitelű Eucharisztikus Kongresszus Album.
- Ezenfelül 10 előfizető között szeptosztunk 1-1 regényt.

III-IV CSOPORT:

Azok között, akik 1939. február 20-ig bezárólag teljes egészében rendezték az előfizetési díjukat, azaz hátralékban nincsenek. (Ide tartoznak a most jelentkező új előfizetők is, akik legalább háromhavi díjat lenni időpontig kiegyenlítették!) Az alábbi nyereménytárgyak kiosztásában vesznek részt:

1. Egy uti necesaire.
2. Egy álló asztali óra.
3. 500 lei értékben könyvek tetszés szerint listát megküldjük).
4. Egy villanylámpa (amennyiben a nyerő fali helyen lakna, ahol villany nincsen, ez esetben petroleumfűtővel cserélendő ezt fel).
5. Egy csinos töltőolaj.

A Nagyvárad Magyar Dalkör január 30-án, hétfőn este 8 órakor a Strada Duca 9. szám alatti helyiségében (volt olasz plébánia) tartja rendes évi közgyűlést az egyesület összes dísz, tisztelőbeli, pártoló és rendes tagjait ezuton is tisztelővel meghívja az elnökség.

Harmincéves papi jubileum. Beszterce. Saját tud. *Lestyán* József főesperes, a besztercei katolikus hívek szeretett plébánosa, a napokban ünnepelte áldozópappá szentelésének 30 éves fordulóját. A hívek és a környék papsága meleg ünneplésben részesítette a jubiláns plébánost. Az évforduló megünneplése ünnepi szentmisével kezdődött, amelyen 12 pap segédkezett. *Fodor* Gergely, az esperesi kerület jegyzője meleghangú szentbeszédben méltatta a nap jelentőségét. A szentmisén az énekharosok közreműködött. Mese után a plébánián megáldották azt a hatalmas könyvtárat, amelyet a jubiláns ebből az alkalomból a hívek lelki művelésére ajánlott fel. Ezután a kerületi jegyző a belső szolnoki esperesi kerület papságának nevében köszöntötte a főesperest. A római katolikus iskola növendékei szép énekszámokkal tisztelegtek és kedves szavakat adtak elő. Ezután a város polgármesterének és a különböző küldöttségek és jóbarátok üdvözlését fogadta *Lestyán* József főesperes. *Márton* Áron erdélyi püspök is meleghangú levélben küldött jókívánságokat.

NAGY RÉSZVÉTEL MELLETT TEMETTÉK EL DÉNES DOLESCHÁLL GÉZÁT. Nagyvárad. Saját tud. Az Olasz-temetőben levő *Haller*-kápolnában pénteken délután 5 órakor ment végbe *Dénes* Dolescháll Géza erdőmérnök temetése. A temetési szertartást *Materny* Imre ág. ev. főesperes vezegte. A gyászszertartáson Nagyvárad és Biharmegye előkelő társadalmának számos tagja megjelent, akik őszinte részvétellel kísérték utolsó útjára a közbeesülésben állott erdőmérnököt.

Adomány. Özv. *Moldoványi* Antalné részére N. N. Oradea 50 leit adott. Rendelkezési helyére juttatjuk.

Előzze meg a fertőzést védekezzen a nátha, hűlés, nátház és hörghurut ellen, kérjen mindig

VALDA PASZTILLÁT

eredeti dobozban

UJABB HAT ORVOS ELLEN INDULT ELJÁRÁS. Bucuresti. Saját tud. A Manevici-féle orvosi oklevélcserélés ügyének kivizsgálása során a bucuresti ügyészség újabb hat orvosra terjesztette ki az eljárást, akik részben Manevici módszereivel jártak el, külföldön szerzett okleveleik nosztrifikálásánál, részint pedig már érettségi bizonyítványukat csalárd úton nosztrifikálták. Az újlag vád alá helyezett orvosok a következők: Róth Sándor Eremitul (Maros-megye), Poeff Petre Bazargicból, Czódik Miklós, aki közben Amerikába ment, Schechter Oszkár Máramarosziget, Schwarz Árpád, aki Bécsbe költözött és Goldmann Árpád, a szatmármegyei Socond községéből.

Letartóztatott hamispénz-gyártók. Arad. Saját tud. A sajtényi csendőrség letartóztatta Katrein József az aradmegyei Lovrin községbeli gazdálkodót és feleségét, akik Avram Traian sajtényi gazdálkodóval az 50 leles ércpénzt hamisították. A letartóztatottak lakásában tartott házkutatások alkalmával megtalálták a pénzhamisításhoz szükséges eszközöket, kliséket és nagymennyiségű hamis pénzt. A pénzhamisítókat átadták az aradi ügyészségnek.

MEGLOPTA LAKOJÁT A ZUGFOGÁSZ HÁZIGAZDA. Saját tud. A nagybányai rendőrség őrizethe vette Rutoran Ioan kapnikbányai fogászt, aki lakója: Gentin Elza kolozsvári egyetemi hallgató 10 ezer lei értékű ékszerét ellopta. Gentin Elza síelni ment Kapnikbányára és Rutorannál bérelt lakást. Hazautazása előtt meglepődve tapasztalta, hogy értékes aranyláncát eltűnt. Bejött nagybányára, ahol értesítette a rendőrséget. A detektívek akkor tartóztatták le Rutorant, amikor ez a lopott ékszerek értékesítése után éppen baka akart utazni.

Tüzérséggel lövik a Visztula folyón képződött 12 kilométeres jéggátat. Varsóból jelentik: A Visztula folyón levő Sandomierz közelében elakadt és mintegy 12 kilométeres gátat képező jég, amelyet tüzérségi egedéttel fognak eltávolítani. A Visztula vízmagassága egyébként csökken és már 3 méterrel a rendes vízállás alatt van.

BIHARMEGYEI LEKÉSZÉK A KOLOZSVÁRI KATONAI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT. Kolozsvárról jelentik: Pénteken biharmegyei református lelkészek álltak a kolozsvári hadbíró-ság előtt vádlottként. Az egyik lelkészt, Kalmár István bályói református papot azzal vádolta a hadbíró-ság, hogy a bécsi döntőbíró-sági ítélettel kapcsolatban államsértő kijelentéseket tett. A másik lelkészt, Kovács Sándor paptamási református papot azzal vádolták, hogy a községben épülő új iskolára tiltott magyar színeket tüzetett ki. Mindkét lelkészről kiderült a vád alaptalansága, amit dr. Mikó Imre ügyvéd meggyőző ervekkel bizonyított be. A katonai törvényszék Kalmár Istvánt és Kovács Sándort jogerősen felmentette az ellenük emelt vád és következményei alól.

Egymillió leles befektetéssel korszerűsítik a déli vízműveket. Désről jelentik: A déli vízművek igazgatósága tavasszal nagyszabású munkálatokba kezd. Elhatározták, hogy a vízvezetékkel teljesen modernizálják. A összes költségek egymillió lelet tesznek ki.

* A hirtelen időváltozás gyakran idéz elő fejfájást, amely amellet bizonyít, hogy a szervezetnek a hűtés lekövetésénél segítségre kell szertnie. A legalkalmasabb gyógyszer az „Algocratine”, mely lehetővé teszi a szervezet ellenálló képességét a hűlésekkel szemben. „Algocratine” gyógyszerárakban és drogériákban kapható.

Nem hibáztatjuk

a nagyváradi városháza anyakönyvi vezetőjét azért, ami történt. Nem tarthatjuk hibásnak őket, hiszen a házassulandó felek óhajára helyezték át az esketési napot péntekről csütörtökre. Az anyakönyvi hivatalnál ugyebár szívesen összeadnák a párokat pénteken is — ha jelentkeznének. Csak éppen itt volt a hiba, mert a mélyen tisztelt asszonynak és férjnek-valók kijelentették, hogy ők bizony olyan szerencsétlen napon, mint a péntek semmi pénzért sem kötik össze magukat egymással egy egész életre. Eskettek ugyan kedden is a városházán, de minden házasságkötés erre az egy napra maradt és a legnagyobb jóakarattal sem lehetett mindnyájukat kedden összeadni. — „Jöjjenek majd pénteken” — biztatták azokat, akik a keddi hivatalos óra letelte után is még mindig csak mint vőlegény és menyasszony szorongatták egymás kezét a városháza folyosóján. De bizony ők sem jöttek pénteken. Hát, hogy is lehet ilyet gondolni, hogy pénteki napon... Jaj! még a hideg is végigjut az ember hátán erre a gondolatra. Hiszen köztudomású dolog, hogy pénteken nem jó utazni, fontos dologba kezdeni... és éppen pénteken kössenek házasságot? Hát ez már igazán barbár kívánság volt egy olyan megbízható anyakönyvi hivataltól, mint a váradi. S hogy jó órában mondjuk (és jó órában, hamar le is kopogjuk) éppen ideje volt ezt a kellemetlen dátumot megváltoztatni. — Hát csakugyan ideje volt már, hiszen az is köztudomású dolog, hogy a házasságkötés napja sokkal jelentősebb tényező a váradi párocskánál, mint a házasságkötők szíve-szándéka. Ez csak természetes is egy ilyen városban, ahol az efajta tradíciókra nagyon is sokat adnak az emberek. Szinte csodáljuk, hogy nem jelent meg még egy statisztikai kimutatás a pénteken kötött házasságok nagyarányú válassal végződéséről. — Azért a legösszintébb szerencsekívánatainkat tolmácsoljuk a csütörtöki pároknak. Tiszta szívünkkel kívánjuk, hogy legyenek oly szerencsések és boldogok, mintha legáltalábbis pénteken lépték volna át a m. t. anyakönyvi hivatal küszöbét. (—laky.)

ZÜRICH ZÁRLAT: Párizs 11.70 egynegyed, London 20.71 háromnegyed, Newyork 443.57, Brüsszel 74.90, Milánó 25. 30, Amsterdam 248.12, Berlin 177.85, Szófia 540, Prága 15.15, Varsó 83.75, Belgrád 10 Bucuresti 340.

Segélykiáltás. Özvegy Szeles Andrásné. — Ujabb név a segélykérők lajstromában. Adatai: 86 éves. lakik: Nagyváradon a General Holban u. 30. szám alatt. Elfogad bármit pénzt, vagy természetbeni adományt. Remélhető, hogy akik tehetik, nem feledkeznek meg róla. Adományokat a szerencsétlen beteg, öreg nő részére — aki valóban megérdemel minden támogatást! — lapunk kiadóhivatalába is küldhetők.

ELITÉLT ADÓHIVATALI TISZTVISELŐ. Temesvár. Saját tud. A törvényszék Perut Ioan buziási adóhivatali tisztviselőt okirathamisításért és sikkasztásért négy havi börtönrre és kétezer lei pénzbírságra ítélte. Az elítélt tisztviselő felebbzést jelentett be.

* Ismerie-e a Togat-t? A Togat tablettá a rheuma és oszú bevált gyógyszer. Ezen készítmény szerencsés összetételénél fogva és kitűnő eredmények alapján, melyeket számos klinika és kórház a Togat-lal elért, általános elismerésre talált.

Nem perelhet a munkás örököse a munkabíró-ságon. Elvi jelentőséggel döntést hozott a nagyváradi munkabíró-ság tanácsa. Az egyik váradi borkereskedő ellen indított 70 ezer leles keresetet Dávid Imre, a múlt évben elhalálozott alkalmazottnak a felesége, a férje ki nem adott szabadsága, túlorázás és más címeken. A bíróság előtt a cég képviselője kifejtette, hogy a munkabíró-ság felállítását elrendelő törvény értelmében ez a bíróság csak az alkalmazott és munkaadó közötti egyenes kapcsolatban konfliktusokban ítélezhethet, tehát a meghalt munkás örököse nem perelhet munkabíró-ságot, hanem más fórumok előtt. Mert a munkabíró-ságot a munkaadó és alkalmazott közötti ügyek elintézésére létesítették. A munkabíró-ság az indokolásra elutasította az özvegy keresetét.

* Elhízott egyéneknél reggelenként éhgyomorral egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz a bélműködést hathatósan előmozdítja, az anyagcserét tetemesen fokozza, a zsírmennyiséget megfelelően lepasztja és a testet könnyedé teszi. Kérdezze meg orvosát.

KÜZGAZDASÁG

Szövetkezetbe tömörülnek a szatmári borbélyiparosok

Szatmár. Saját tud. Megírtuk, hogy a szatmári borbélyiparosok a szövetkezetbe való tömörülés gondolatával foglalkoznak. Ebben az értelemben részletesen kidolgozott tervezetet készítettek, amelyben kimutatták, hogy Szatmáron jelenleg 80 borbélyműhely működik. Az üzletek után három millió lei bért és adót kell fizetni évente. Ennek hátrányát különösen a munkások érzik, akik hetenként 150—200 leiért dolgoznak. Nehány belvárosi borbélyműhelytől eltekintve, a tulajdonosok sem keresnek többet, mint amennyi a napi kiadásokat fedezi. A tervezet kifejti, hogy ebből az állapotból a szövetkezetbe való tömörülés az egyedüli kivezető út. A 80 üzletről csak tizenkettőt hagynának meg és ezeket a város különböző pontjain állítanák fel. A munkaadók jelenlegi üzleteik berendezése értékéig részesednének a szövetkezet alaptőkéjéből és ennek arányában kapnák meg havi illetményeiket is. A munkások részére — az eddigi számítás szerint — háromezer lei kezdőfizetést biztosíthatnának. A munkaadók már több ízben tanácskoztak a szövetkezet megalakítása tárgyában, most pedig a munkások foglaltak a kérdésben határozott állást. A munkások elhatározták, hogy a szövetkezet megalakítását a rendelkezésükre álló eszközökkel támogatni fogják. Ugyanakkor elhatározták a munkások azt is, hogy belépnek a Nemzeti Újjászülés Frontjába. Értesüléseink szerint a borbélyok szövetkezetének megalakítására már a jövő hónap folyamán sor kerül.

Aradi heti piaci árak. Az aradi hetipiacaon a következő maximált árak alakultak ki: Burgonya kilója 3—4 lei, tehénturó kilója 28—40 lei, tehén tej literenként 6 lei, tejfel literenként 20—40 lei, vaj kilója 50—80 lei, tojás darabonként 2—2.50 lei, alma 6—20 lei kilója. — A baromfi-piacon: pulyka párja 160—300 lei, tyúk 80—160, hizott liba 480—520, sovány liba 180—200, csirke 40—50, hizott kacsa 200—280, sovány kacsa 120—180 lei párja. A heti piaci árjegyzéket az aradi városházának gazdasági ügyosztálya adta ki. — A gabonapiacaon közepes felhozatal mellett a következő árak alakultak ki: tengeri 320—330 lei, buza 400—410 lei, árpa 400 lei métermázsánsként.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

IPAROS-HIREK

A nagyváradi vas, fémpipar-, villanyszerelő-, bádogosok szindikátusai folyó hó 30-án este hat órai kezdettel taggyűlést tartanak. Ezen taggyűlés nagy fontossággal bír, mivel ez lesz az előkészítése a február 1-én, szardán este 6 órakor tartandó céh-alakuló gyűlésnek.

Felkérjük a faiparhoz tartozó összes szakmát, u. m.: kerékgyártó, kocsi-készítő, kádár, kárpitos, kefék, faszobrász, acs, parkettező faesztérgályos, butor és épület-asztalos és játékkészítő iparosokat, hogy szövetsegünk helyiségében folyó hó 31-én, kedden este 6 órakor tartandó szakmai gyűlésen megjelenni szíveskedjenek. A gyűlés egyedüli tárgya a szervezőbizottság jelentése és az alakuló gyűlés idejének meghatározása. Mivel ezen kérdés mindenkinek létérdeke, számítunk az érdekeltek megjelenésére.

A szobafestő és mázó szindikátus folyó hó 31-én, kedden este 6 órakor taggyűlést tart. Ezen gyűlésre mindenki hozza magával az „Adeverintáját”, melyen létezik van reá, hogy tagjaink részére az összes mesterkönyveket rövid időn belül kioszthatjuk. — Ugyanezen gyűlés keretén belül ismerteti a szervezőbizottság a Céh megalakulásának alapszabályait és idejét.

Sivatagban...

Írta: P. Treján Leonárd

A sivatag homokja forró volt a nap melegétől. Élénken tűzött a nap, mintha a menekülők útját még nehezebbé akarta volna tenni. A fűg néhány pálma körvonala szakította meg a nyugati látást, sehol az egész végtelen területen nem mutatkozott oázis. A kis gyermek édesen pihent anyja lágy ölén s ha olykor felnézett, tekintete József arcára esett, amint az figyelmes gyöngédséggel nézegette Azár szamarát. Ó, ez a jó rokon! Még jó volt, hogy Azár átengedte kölcsönbe szamarát Józsefnek, másként nem tudta volna Mária megtenni ezt a hosszú, fárasztó utat Názárettől...

Igy gondoskodik Isten választottairól. A társaság úgy haladt az ismeretlen és járhatatlan vidéken, mintha égi mezőkön az angyalok kalauzolták volna. Rendkívüli boldogság ragyogott mindenüknek arcán. Egi rendelés tudata. Csudálatos hívátszerűség. Ez kizárja a félelmet és aggodást. Nemcsak hitet ad és törhetlen bizalmat, hanem az Isten végzéseit iránti tártóráthatalan hűséget is. József és Mária azt a szépséget hordozták magukkal, melynek jelentőségét Betlehemben fényes csillag ragyogása és angyalének glóriája hirdette. Szépség, öröm és minden erény ünnepe itt. Isten ereje és győzedelme biztosította József és Mária lelkeinek felhőtlenségét.

Mária az Anya, szeplőtelen, hófehérségével, legnagyobb tisztaság és erkölcsi szépség női bájával szépséges virágkehely volt a tikasztó pusztaságban. Ez a virágkehely a Teremtő lábainál nyílt, hogy minden édesség harmata az Istengyermek lelkének üdítő forrása legyen. József a jámbor családfelelős, már egészen tudatosan teljesítette nem könnyű földadatát.

— Mária, szépséges jegyesem, nagyon kimerülnek karjaid, amint tartod az édes Gyermeket. Add át nekem egy kisé, hogy enyhítsék fáradalmaidon.

— Az Urért vállalt fáradtság nem teher, József, Istenért sokkal többet is kell elviselni, ha Ő akarja...

De azért amint megálltak, édes kecsességgel nyugtatta karjain Józsefnek az isteni Gyermeket. József ölébe vette, keblére szorította életük drága kincsét. Gögicsélt neki, beszélgetett hozzá, majd karjain rázogatta, babusgatta és nagyon örövendett, mikor a Gyermek nevetett hozzá. Mikor pedig a menetelés, szamárhajtás és az édes teher miatt kisé fáradni kezdett, fölültette saját vállára, mintha azt akarta volna, hogy a magashól jobban nézzen szét a végtelen pusztaságon a Gyermek. Szét is nézett és egyszerre nyugtalanodni kezdett. Meglátta, hogy több oroszlan közeledik a karaván felé. József és Mária megrémültek, de az Istengyermek fölemelte kis kacsóit, mintha a pusztá vadállatainak tilalmat parancsolt volna. Azok meghököltek, mereven nézték a távolból József vállán a Gyermeket, mintha csudálkozott volna. Később úgy látszott, mintha a bestiák egészen eltűntek volna. Visszahúzódtak, hogy távolból kövessék a Szent Családot. József és Mária ámulva néztek egymásra. Ha nem is mondták, úgymond tudták, hogy az Ur különös gondviselése kíséri őket. És hogy a Gyermek szeméből isteni erő sugárzik.

Minél hevesebben sütött a nap és forróbb lett a pusztá homokja, annál bizakodóbb lett József és Mária lelke. Mikor már elviselhetlenné lett a hőség, törpe pálmát vettek észre az útalan sivatagon. Ugy nézett ki, mintha földig hajoltak volna lombjai, hogy szállást adjanak a menekülőknek. Mikor már nagyon örültek, hogy némsokára árnyékban pihenhetnek meg, hátuk mögött hatalmas porfelhő jellezte, hogy egész lovas sereg közeledik. József mángyárt tudta, hogy Heródes király csatlósai. A vérszomjas ember megparancsolta, hogy kegyetlen lovas katonái üldözzék a zsidók újszülött királyát. Mert kitudódott, hogy a názáreti ács családja az újszülött Kisdeddel

Egyiptom felé elmenekült. Amint meglátta József az üldözőket, Heródes király véreskezű katonáit, megremegett szívében. Mária ismét keblére ölelte isteni Kisdedét és esdeklően a szemébe nézett. A Gyermek mosolygott és megcirógatta Édesanyja szép arcát.

A marcona hóhérok már egészen közel voltak. Sehol rejtekhely, vagy valamilyen menedék. A lehajolt pálma is messze volt még. De különben is nehéz lett volna elrejtőzni, mert az üldöző csapat egészen közel volt már. Majdnem egészen beerte két katona a menekülőket, de az isteni Gyermek védőleg emelte föl mindkét kacsóját és a gyilkosok megálltak a homokos talajon, mintha odatapadt volna a lábuk. József gyorsabb menetelésre ösztökélte szamarát és a lovasok hátrább maradtak. De ismét erőre kaptak. Kétszer, háromszor is megközelítették a menekülőket, de a Kisded tekintetétől és kilárt karjaitól visszariadtak. Egyik katona már föl is emelte csapásra kardját, hogy az Anyára és Gyermekére lesújtson, de abban a pillanatban a puszták oroszlánjainak félelmetes hangja hallatszott. Olyan volt ez,

mintha a föld dübörgött volna. A katonák megijedtek és visszafelé szaladtak. Most az oroszlánok őket kezdték üldözni...

A Szent Család elérte a dúslombozatú törpe pálmát. József puha fekvőhelyet készített az isteni Gyermeknek. Mária hálát adott Istennek a szerencsés megmenekülésért. Mindnyájuk életének megmentéséért. Pálmafa árnyékában édes volt a pihenés. Olyan fenségesen szép volt a Szent Család pihenése a sivatag pusztán...

Sivatagban...

Isten gondolata az egész világ. Változatos, művészi gyönyörűség, tanítóerőben gazdag. A költészet szegény és tehetetlen az isteni szépség kifejezésére. Szépségek között legdúsabb szépség Jézus, Mária és József családja. Természetes és mégis természetfölötti rend, mert az Ur megváltói célja beledűl az érzékelhető világba és időbe. Isteni gondolat és eszménység a sivatagban...

A férfi és nő sorsa isteni tervezet szerint a keresztény családi életben nyer kifejezést. Nagyon sokszor az élet sivatagján vergődik, mikor a boldogság nem élne ennek az együttesselnek.

De hiszen nem is az a fontos, hogy a mézeshetek időtartama milyen hosszú, vagy milyen rövid, hanem az, hogy a család, a gyermek Isten rendelése. Jézus van velük. Ez a hit természetfölötti jeletet ad a család életnek.

Virágos paradicsom a sivatagban...

Az Egyház misszióinak 1938. évi munkája

Róma, január hó.

A katolikus Egyház hithirdető vezérkara, a Sacra Congregatio de Propaganda Fide, pontos kimutatást közöl a katolikus missziók 1938 évi fejlődéséről. A számok hideg adatai között nem nehéz megtalálni azt a hatalmasan lángoló Isten-szeretetet, amely ma, tizenkilenc évszázaddal Krisztus missziós parancsának elhangzása után, talán jobban fellángolt, mint bármely más időben. Ne feledjük el azt sem, hogy a legkisebb szám mögött is óriási áldozatok rejtőznek és talán egy jelentéktelen adat, amelyet közömbösen veszünk tudomásul, vértanúi áldozatot követelt.

A missziók területén 1938-ban a Propaganda Fide létesített: egy püspökséget Indiában (Maduza), két apostoli vikáriátust Indochinában és Kinában és hét apostoli prefekturát Madagaszkár, Rhodézia, Kína, Nigéria, Holland-India és Indochina területén.

Belga-Kongóban apostoli vikáriátus rangjára emelte a ben-i misszióközpontot, ezenkívül több rangemlést végzett az egyre rohamosabban növe-

kedő missziós területek központjai között.

Indiában egy püspökséget, (Trichinopoly) Indochinában és Kinában egy-egy apostoli vikáriátust (Vink-Long és Shinan) a benszült papság vezetésére bizott. A benszült papság vezetése alatt álló egyházi körzetek száma tehát ezekkel az új területekkel 38. A benszült papság tulajdonképpeni része világi. Két körzetet azonban kínai lazaristák, egy körzetet pedig kínai ferenciek vezetnek. Egy körzetben, ahol európai papok működnek, kínai jezsuita az apostoli vikárius.

Az új szervezéseken kívül a Propaganda Fide sok missziós körzetnek megváltoztatta a nevét és sok helyen területi változtatásokat is végzett.

A személyi változások, kinevezések is az év mozgalmasságát mutatják. Albánia apostoli delegátust kapott; Rodiban (Dodecanesso) és Colomboban (Ceylon) érsekeket neveztek ki. Ezekben kívül 10 püspököt, 19 apostoli adminisztrátort nevezett ki a Propaganda Fide. Elég csak néhány helyet megemlíteni, hogy fogalmat alkothassunk magunknak a hithirdetés mai kereteiről: Egyiptom, Kína, Korea, Japán, Madagaszkár, Rhodézia, Alaszka, Brazília, Uganda, Costarica stb.

A missziókat támogató szervezetek és egyesületek összefogó munkáját a nemzeti igazgatók biztosítják. Ilyeneket nevezett ki a kongregáció Lettorszában, Costaricában, Portugáliában, Új-Zélandban és nálunk, Erdélyben is (Gálffy Sándor várad-elvaszi plébános).

1938-ban hagyta jóvá a kongregáció Ausztrália negyedik általános zsinatát és ugyanott hozzájárult egy hatalmas missziós intézet létesítéséhez.

Az 1938 március 25-i Motu Proprio („Sancta Die Ecclesia“) értelmében több egyházi körzet a rendes (nem missziós) egyházi hierarchiába kapcsolódott be. Így a jeruzsálemi latin szert. patriarkátus, Egyiptom három apostoli vikáriusa, a durazzói érsekség egy része, egy hugáriai püspökség, két vikáriátus és az Égeri-tengeren több szigetének egyházi körzete a keleti egyházak kongregációjának fennhatósága alá került.

A missziós területek egyházi szervezetének a képe 1938 végén tehát a következőképpen alakult ki: 23 érsekség, 72 püspökség, 4 független apát-ság, 283 apostoli vikáriátus, 130 apostoli prefektúra, önálló missziós kerület: 12 és függő kerület: 2. Földrajzilag 236 Ázsiában (Kína 137, India 53), 146 Afrikában, 56 Amerikában, 69 Óceániában és 19 Európában.

Az 526 missziós körzetből 208 létesült XI. Pius, a missziós pápa dicsősége uralkodása alatt, azaz 1922-től 1938 decemberig. (P. L.)

Bőrigázva

Érzem, hogy a nedvesség csontjaimig hatolt.

Amint haza érek egész testemet be fogom dörzsölni **CARMOL***)-al és meg vagyok győződve, hogy ez meg fog védeni a hűléstől.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszert megelőző, gripa, reumatikus fájdalmak és táz ellen

Dr Kozma Ferenc:

Magyar fészkek idegenben

Párizs, január hó.

Fészkek! úgy-e mennyi meleget, meghittséget, jószágot sugárik e szó? Ugy gondolom, hogy csak az *anya* szó mondhat ennyit, meg az *otthon*. No, de hiszen a fészkekben bennvan az anyaság is, az otthon is. A fészket az anya teszi otthonossá.

Lehet-e fészket rakni idegenben? A költőző madarak példája mutatja, hogy lehet. Igaz, hogy abban a pillanatban, mikor valaki fészket rak idegenben, az az idegen második, szerzett otthonává válik. Melyik otthonáé lesz az elsőbbség? Ez nem komoly probléma. Az igazi, az édes otthon mindig az marad, hol hőleszünk ringott, hol dajkáltak bennünket, melynek nyelvét édesanyánktól tanultuk, hová gyermekkori emlékeink fűznek, hol szüleink élnek és korán elhunyt szeretteink sírhalmai domborulnak. Az édes otthon mindig az marad, melynek templomában istenfélelmet, iskoláiban az ABC-t tanultuk. Ehhez fonódnak életgyökérszálaink. Ott szeretne mindenki meghalni, hol született.

A másik otthon adoptált otthon lesz, különösen akkor, ha a megszokáson, kenyéren kívül fészkealapítás, gyermekek, otthon s talán újabb sírhantok is fűzik hozzá a kivándorolt magyart. Gyökérszálai ott, lombzata emitt van az idegenben fészket alapított magyarnak. S míg az idegenben, a másodotthonban a szépen kiterbélyesedett fa lombzata életkedvtől duzzad, virágozik, illatozik, gyümölcsözik, addig az édes otthoni föld üzeneteket küldöz felfelé, a gyökérszálakon keresztül.

Ha ugyan el nem vágták erőszakkal a gyökérszálakat. Az életnek egyik legszomorúbb látványa a gyökértelenség. Tiszavirág-élet, mely a kivetettség keserű epéjének felületén tenyészik s boldogságot aligha ismer. Csak keserűséget. Átkot szór és bogácsot dob mindenki. Legfőképpen szülő otthonára.

Ahol a gyökérszálakon keresztül üzeneteket küld a szülőföld a távolban élő fiához, ott mintha ezek az üzenetek gyöngyözve szaladnának felfelé s harmatozni kezdenek a szemek. *Boldog magyarok, akiknek szeméből apró fészkek lakók morzsolgatják szíjjel a kitolakodott könnyeket: „Apuka, anyuka, miért vagytok ma oly szomorúak?”*

Erre gondoltam ma este Párizsban, a rue des Martyrs 5. szám III. emeletének udvari lakásában, egy magyar fészkekben. Az apa erdélyi származású magyar fiatalember, felesége kitűnő magyar háziasszony, kinek gondos keze a lakás minden tárgyán meglátszik: a gyermekeket én kereszteltem. Karácsony nyolcada van és vacsorára voltam hivatalos hozzájuk. Meggyújtottuk a karácsonyfa gyertyáskáit s a mennyezetig érő szép nagy, otthoni díszekkel felöltöztetett fenyőfát körülvettük, sorban és elénekeltük a Mennyből az angyalt. Gyurika szereti a csillagszórókat, mi pedig szeretjük a gyermekek énekét és verseit. Megalkudtunk hát szépen. Apuka újabb csillagszórókat szípor-káztatott, Jancsi és Gyurika pedig francia versekkel remekelt, melyeket az óvodában tanultak. A Père Noël, Il est né le divin Enfant, Ragyog a szép karácsonyfa, Pásztorok, pásztorok stb. egymást váltogatták.

Ekkor történt, amit az imént említettem. Mi nagyok a hazaiakra gondoltunk, az otthonmaradatokra, a gyermekkori karácsonyokra. Csoda-e, ha könny szökik ilyenkor az ember szemébe? Az otthon küldte! Hirtelen csend lett pár pillanatra, olyan csend, mely többet mondott mindennél. Csak a gyertyák sercegése hallatszott, mikor e mélységes hallgatásba belecsengetyűzött Jancsi kérése: „Apuka, Anuta, no ne szíjlatok!” Átfogta kezüket, felugrott vállukra, lecsókolta könnyeiket és ad-

dig-addig kacagott, csilingelt, unszolt bennünket a játékra, míg mind le nem telepedtünk a karácsonyfa tövébe „kipjóbálni” a játékokat.

A gyertyákat rég elfűjtük, a csillagszórók drótlebe már elparáztolt, még a karácsonyfa is eltűnt szemünk elől, csak a gyermekeket néztük s körülöttük a szivárványt, a derűt, a bájot és szívünk magunkba az édes fészkek-

Magyar család idegenben...

illatot. Hiába, ezen az estén minden gondolatunk a gyermekekhez tért vissza. Mert ha sok bútor van a lakásban, az esetleg bútorraktárrá teszi csak. Ha sok az érték, még nem különbözik a múzeumtól s ha csak a házastársak lakják egyedül, nem találom meg lakásuk és a szállodai lakosztályok között a különbséget.

Az egyéni izlés alakította bútorrendezés otthonon igen, de fészket még nem csinál a lakásból. Fészkeké a gyermek avatja.

Azok a kis kezeskék, melyek minduntalan keresnek valamit, melyek eltörnek talán a kávécsésze fülét, hat tányér közül hármát, de mondani lehet aztán: a Jancsi törte el, a kakukos órából viszont a Gyurka húzta ki egyszer a kakuk-madarat. Ezt a Jézuska keresztjét minden este megcsókolják a kis szíromajkák meg a Szűzanya képét is az ágyacska felett. A széken ülő mackó nekem jobban hirdeti az ott-

hon meleget, mint a legbársonyosabb szőrű ölel, vagy kitenyészett uszkár, agyonápoltt horzob, mert ezt a mackót gyermekkacsók ültették oda s azok simogatták, míg azzal a felszalagozott, agyonmáslizott ölellegel legtöbbszőr éppen a fészkek lelkét, a gyermeket akarják pótolni, sokszor bizony egyenesen kiszorítani.

*

A metróban hazafelé jövet eszembe jutott egy másik este. Idősebb francia agglagény meghívottja voltam többbedmagammal. Fényes lakása szinte a jómód non-plusz-ultráját rikoltotta, autója van, sofförje, inasa kettő is, magas állása, vagyona. Engem, mint papot, nem is annyira saját jóvoltából, hanem inkább bizonyos kényszerűségből hívott meg. Az életnek minden élvezetpoharát fenéig ürítheti, nem bántja őt hideg, teljesíthetetlen vágyai alig lehetnek, édes hazájában van, társasága hízelkedéssel, udvarlással veszi körül. És én mégis úgy éreztem, hogy jaj, csak minél előbb kívül lehetnék e szegény ember lakásán, ezen az üres légkörön. Fáztam, majd megfagytam. És láttam, hogy a hidegségben ő is majd megfagy, azért bontatott egymás után pezsgőket. *Mindene megvolt, de nem volt fészke. Mindent élvezni akart, de a legtisztább boldogságot, a fészkek meleget ellökte magától.*

Akaratlanul, keresetlenül is összehasonlítást tettem az édes hazájától távol élő, szerénykeresetű, de fészkek melegét élvező magyar honfitársam és e dúsgazdag, fészkek nélküli élvhajász között és azt mondtam: szegény francia, boldog magyar! Persze a hangsúlyt nem a franciára és magyarra teszem, hanem a családra és a fészkek nélküliségre.

Az ember sorsa nem az egyedüllét, hanem a család. Nem az élvezet habzsolása, hanem a mások boldogítása és elsősorban egy szűk kis köré, a családnak, melynek boldogságában kiki megtalálja saját boldogságát is.

Szerettem volna most megírni azoknak az idegen földön élő magyar honfitársaknak a dícséretét, akik nem ássák el szívük szeretet-talentumait, hanem fészket alapítanak, megszerzik szívüket gyermekeikkel és akiknek a fészkek elviselhetőség, édessé tudja tenni még a hazátlanságot is. Egy párizsi magyar család fészektükrét mutattam meg karácsonyi fényben. A többi is ilyen. A fészkek szót *Mécs László* adta tollamra egyik most megjelent gyönyörű versében:

Azért szent minden Anyaság, barátim, mert jószágot hord, csókot és pihét a fészkek-mélyre, jó pihenni benne, kacagni, sok fényt falni, nőni játszani s a világ-össze evvel menni szét!

És most az idegenben épített magyar fészkek mélyén főképp a gyermeket láttam meg, amint letörli szüleinek szeméből az édes otthonra emlékezés könnyeit. S pont csak annyit akartam mondani: Óh áldott magyar fészkek az idegenben! Óh áldott kis gyermekkacsók!

GYERMEKSIRÁS AZ ÉJSZAKÁBAN

Április-éj volt, furcsa és család, Vendégül látott egy kedves család, De nem aludtam semmit akkor éjjel, A szomszédos szobában szanaszójjal nyolc gyermek-ágyban nyolc gyerek-fejecske aludt, közöttük apjuk s a menyecske.

Az éj boszorkány-arca rám meredt, Szomszéd szobában felsírt egy gyerek, Csak azt hallottam, hogy az anyja híja és csitogatva súgja, hogy „csicsija”, S úgy látszik, aztán megszóptatta fénnel: sok színes álmot rejtő anyatejjel, mert csend lett bent, Aludt mosolygó fejjel

A kert felé az ablak nyitva volt, Az égen egy csillag se silykolt, Az Elmulás az éles hold-kaszával felhők mögött állt gunyos-bamba sző, Sok millió gyerek-rügyecske félve a hűlésdől-fűtűű szélbe.

De keleten egy vérszín pillanat alatt pompázón kibukkant a Nap, mint rózsás felhő-ingből kitérőmlő világtápláló, duzzadt anya-mlő, A sok rügy-szájat megszóptatta fénnel: illattal, mézzel, himporos színekkel, S nagy boldogság lőn. Béke-lelkű reggel.

Csupa mosoly volt erdő és berék, Csak bent, lelkemben egyre rám meredt az Éjszaka: valami nyugtalanság, boszorka-szemű Bűn, boldogtalanság, Szívem felsírt a néma végtelenbe gyerek-félelmét s éhségét jelentve.

Majd gyónni mentem. Égi pillanat: megszóptatott nagy tulvilági fénnel: jó szeretettel, jószágot reménnyel és hittel, hősi hittel, kereszténnyel! az Ostya fényesebb volt, mint a Nap, Az Isten ősi atya-nyasággal megszóptatott vig élt

MÉCS LÁSZLÓ.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság félszázados jubileuma

— A jubileum alkalmából kiadják a Társaság történetét —

Kolozsvár. Saját tud. Az erdélyi közművelődési egyesületek sorra eljutnak a jelentős fennállási jubileumokhoz. A nagymultu Erdélyi Múzeum Egyesület, amely gróf Mikó Imre lelkes kezdeményezéséből 1859-ben alakult meg, egyetlen tudományos intézetünk, most lett 80 éves és ezt a jubileumot ünnepélyes keretek között üli meg. A Sepsiszentgyörgyön székelő Székely Nemzeti Múzeum nemrégiben jutott el fennállásának 60-ik évfordulójához. A kolozsvári Magyar Kaszinó pedig közelebről készül megülni alapításának 100

éves évfordulóját. És most jutott el alapításának félszázados jubileumához az ugyancsak szépmultu Erdélyi Irodalmi Társaság is.

Ebből az alkalomból felkerestük a Társaság jelenlegi főtáitkárát, Walter Gyulát, aki a közelmúltban a sikos lépcsőn lábát törte és otthonában éppen „járó-gipszet” kapott és azazal lépési gyakorlatokat végez. Walter Gyula készséggel áll rendelkezésünkre és mondja a következőket a Társaság múltjáról, jelenéről és jövőjéről:

Ötven év alatt 350 felolvasó ülés

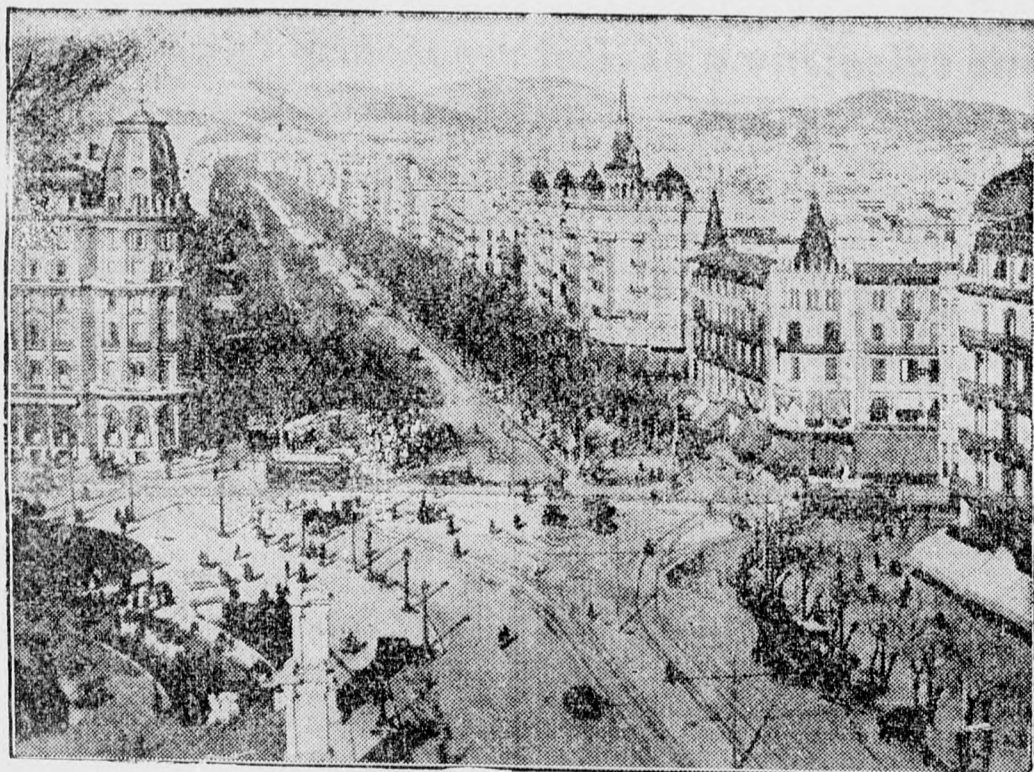
— Az Erdélyi Irodalmi Társaságot (EIT) 1888-ban keltette életre Petelei Istvánnak, a kitűnő erdélyi írónak és újságírónak lelkes akciója, aki ezt az intézményt kifejezetten az erdélyi irodalmi élet összpontosítására és a budapesti irodalmi társaságoktól és központosításoktól való függetlenülési céllal kívánta létrehozni. Az agitációs mozgalomba hamarosan bekapcsolódtak Csernátomi Gyula, Kócs Terenc, Szamosi János, Sándor József, az EMKE ma is életben lévő és még mindig tevékeny alelnök-főtáitkára és 50 évvel ezelőtt, 1888 november 18-án a Társaság meg is alakult végleges formájában gróf Kun Géza elnöklétével, akit halála után, illetve 1908-ban Dózsa Endre, majd pedig az ő nyugalomba vonulása után báró Kemény János követtek az elnöki székben. Az első ideiglenes elnökök báró Bánffy György és Éjszaky Károly voltak, kb. elnökök pedig Dózsa Endre, Gyalui Farkas és dr. Boros György, akik még ma is lelkesen tevékenykednek. Az alapítók közül azonban ma már senki sincs életben.

— A Társaság félszázados működése alatt közel 350 felolvasóülést tartott Kolozsváron és a vidéken, lapot adott ki évekig, számos kiadványt jelentetett meg s mindenképpen igen értékes munkásságot fejtett ki Erdély kulturális életének fellendítése érdekében, különösen a világháború előtti időkben. Most sok minden körülmény nehezíti tevékenységét: működési nehézségek, anyagi gondok és egyéb bajok, de ezeket igyekszik leküzdeni és a mult nemes

hagyományainak szellemében tovább dolgozni. Jelenlegi vezetősége a következő: elnök báró Kemény János, alelnökök: Tavaszy Sándor és Reményik Sándor; főtáitkár: Walter Gyula; titkár: Finta Gerő; ellenőr: P. Jánossy Béla. pénztáros: Hadházy Sándor. A Társaság tagjai sorában Erdély legkiválóbb írói és tudósai szerepelnek.

— A jubileum alkalmából a Társaság kiadja fennállásának félszázados történetét, amelyet Gyalui Farkas nyugalmazott könyvtárigazgató, a Társaság tiszteletbeli elnöke írt meg, illetve állított össze rendkívül gondossággal és lelkesedéssel. Ez az évkönyv hű képet fog adni a lezajlott 50 esztendőről, a Társaság munkájáról és össze fogja foglalni a Társaság eddigi teljes tagnévsorát is, beszámol továbbá az összes felolvasó ülésekről. Tervezte ezenkívül a vezetőség egy nagyszabású jubilaris diszkozyűlés megrendezését is, amelyet méltó keretek között, szép ünnepélyességgel akarnak lebonyolítani, hogy azután az elődök szellemében folytassák az eddigi szép kulturamunkát.

Eddig tart az interju, amit a Társaság jelenlegi főtáitkárától kaptunk. Egy pillantást vetve a Társaság vezetőségének névsorára, abban a tudatban váltunk el a lábbadozó Walter Gyulától, hogy a Társaság további működéséhez fűzött remények nem hiú remények és azok valóra is fognak válni, ha ennyi ember igazán akarja. (b. a.)

Barcelona, a gyönyörű katalán kikötőváros, amely most a nemzetiek birtokába került.

Színes pósta

RÉZZEL BEVONT ÜVEG ÉS PORCELLAN

A bécsi világkereskedelmi főiskolában új eljárást találtak fel üveg és porcellának rézzel való bevonására. Ezeknek a rézbevonatoknak magasfeszültségű áramok szigetelésénél, azonkívül az agyagiparban van gyakorlati jelentőségük. A rézbevonatot úgy készítik, hogy a gondosan megtisztított és teljesen zsirtalanított tárgyat rézhidrogénnal bemázolják (ecsettel), utána semleges gázban 300 C fokra felmelegítik. A felmelegedés folytán a rézhidrogénből kiválik a réz és jól tapadó rézréteget képez a tárgyon. Ezt a műveletet többször megismételve, fényezhető erősséget lehet nyerni. Az agyagiparban a porcellának rézbevonatai nemesfémek alapjául szolgálnak kannák és edények készítésénél.

OLCSÓ BENZOL KUTYATEJBŐL

Abesszinia gazdasági berendezésének programjába érdekes újdonságként kapcsolódik bele a benzolgyártás. Kiderült ugyanis, hogy az Abessziniában élő nagy, kandeláber alakú kutyatejféle növény tejzerű nedvéből aránylag egyszerű vegyi eljárással nagy mennyiségű benzolzerű vegyület állítható elő, míg a maradékból szurok és egyéb termékek nyerhetők. Az ilyen úton kapott növényi benzol roppant olcsó, amennyiben egy liternek az előállítására átlag körül egy lírába.

KINÁBAN A LEGMAGASABB A HALÁLOZÁSI ARÁNYSZÁM

Kínáról mindig mint rendkívül népes országról emlékeztek meg és 4-500 millióra tették becslés szerint a lakosságát. Dr. A. Legendre a francia lapokban most érdekes statisztikát közöl, amely szerint Kínának nincs több, mint 250 millió lakosa. Dr. Legendre, aki a legkitűnőbb Kína-kutatók közé tartozik, becsléseiben figyelembe veszi azokat a tapasztalatokat is, amelyeket az egyes családokon belül felnőtt kort elért gyermekek számával kapcsolatban tett. Ilyen módon arra az eredményre jut a jeles Kína-kutató, hogy Kínában a halálozási index a több évtizedes forradalmak, az éhínségek és a járványok következtében sokkal magasabbra szakadt, mint azt általában feltételezik. A csecsemőhalandóság is hihetetlenül magas: mintegy 60-at tesz ki 100 születésre. Mindezekből Legendre szerint joggal lehet arra következtetni, hogy Kína lakossága óriási mértékben csökkent.

TENGERKUTATÁS — PALACKOKKAL

A Sanfranciskói Óceánkutató Intézet, amely Új Zeland és Amerika között a tengeráramlási viszonyokat tanulmányozza, eredeti módszert alkalmaz annak megállapítására, hogy az egyenletes mozgásban lévő tenger „áramlási grafikonja milyen szögben tér el az egyenlítő vonalától. Amerika és Új Zeland között közlekedő tengeri hajók parancsnokait ugyanis felszólították, hogy utvonaluk egy meghatározott pontján palackokat dobjanak a hullámokba. A palackokba papírosra írt üzenetet zártak azzal a figyelmeztetéssel, hogy azok, kik a palackokat kihalásszák, a lefolyó pontos földrajzi megjelölésével küldjék be a palackban talált papírosat a sanfranciskói óceánkutató intézetnek. Régi tengerésztapasztalat igazolja, hogy ezeket a palackokat a tengeráramlás nagy távolságra sodorja el s abból, hogy hol fogják ki azokat, pontosan meg lehet állapítani az áramlások irányát. Az intézet megfigyelése szerint minden 500 palack közül csak egyet fognak ki, a rekordot pedig az a sörösüveg tartja, amelyet bedobási helyétől 12 ezer mérföldnyire halásztak ki.

AKI NEM TUD ALUDNI A SZÁRAZFÖLDÖN

Elénk botrányt rendezett egy zanzibári szállodában Cunn kapitány, egy teherhajó első tisztje. Szobát bérelt és úgy tíz óra felé összeszította a személyzetet, hogy nagy a láрма, nem tud aludni. Csend lett. Éjfélkor ismét előrontott a különös ember, aki most azt kifogásolta, hogy a ház olyan csendes, mint egy temető. Hiába csináltak akármit a felzavart alkalmazottak, Cunn egész éjszaka új és új ötleteket talált ki, hogy aludhasson, de hiába. Hajnalban távozott és azt mondotta:

— Négyezer próbáltam már aludni a szárazföldön, de egyszer sem sikerült. Hiányzik a hajómozgás és a kátrányzag.

Gazdagon megjutalmazta a rémült személyzetet és elhagyta a szállodát, amelyben ezen az éjszakán senki sem alhatott miatta szemhunyaszt sem.

Asszonyok dolga

Az olcsó konyha jegyében

A téli vacsora nagy problémája, nagy család részére

Ahogy beállit a hideg észak, nagy gond szakad a háziasszony nyakába és ez a gond: a vacsora.

Jó is legyen, bőséges is, amellet könnyen emészthető, kellemesen zárja le a napot és mégis olcsó legyen. Kicsit sok ennyit kívánni egy étkezéstől, aminek még hozzá hamar el is kell készülnie; de egy kis szeretettel, megfontolással mégis eleget lehet tenni minden követelménynek.

Az örökké ismétlődő, egyhangú, felvágottat zárjuk ki egyszerűen mindenkorra számításunkból, egyszerűen kivételes okokból előszedhetjük, de egyébként utasítsuk vissza, mert fantáziátlan és nem nagyon kulturált. Valljuk be becsületesen, nincs egyhangubb dolog, mint az a sokat dícsért „felvágott”. Jóllakni úgysem lehet vele, már gazdasági okokból sem, tehát rengeteg kenyérral kell teletömnie magát a családtagoknak. Olyan csábító kilátás ez a nap befejezésére?

Ne engedjük bebeszélni ezt magunknak, legyünk meggyőződve arról, hogy a vacsorának is jelentős szerepe van táplálkozásunkban és annyival egészségesebbek leszünk, amennyire ehhez fogunk igazodni.

Mit nyújt a piac?

Természetesen kizárunk a vacsorából minden olyan ételt, ami hosszadalmas elkészítést igényel, hiszen meg akarjuk könnyíteni a háziasszony munkáját, nem megnehezíteni. De a könnyítéshez föltétlenül hozzátartozik az is, hogy a háztartáspénzre éppen úgy vigyázzunk, mint az egészségünkre. Ebben biztosan egyetértünk mindenki.

A bevásárlásnál talán az első alapelv az legyen: *mi készül el gyorsan?* Az előre megfőzött krumpliról mindig gondoskodhatunk, hiszen ez újszólván hozzátartozik minden jól vezetett háztartáshoz és ez adhatja is meg legtöbb esetben a vacsora alapját. Milyen ízletesen lehet elkészíteni: a legkülönbözőbb salátának, hús-salátának és, ha már mindenképpen húst is kíván a család, hallal és délről maradt főzelékekkel. Nagyon sok kellemes meglepetést lehet ilyesmivel szerezni a gyerekeknek, mikor kíváncsian szimatolva sorakoznak az asztal köré.

A jó leves céklát egy-kettőre finom salátává varázsolhatjuk, ha krumplit és egy zelleret teszünk mellé; a paradicsom, meg a káposzta akár melegen, akár hidegen, szinte munka nélkül készül el. Csak egy kevés művészi ízlés kell hozzá és remek esendéletet készíthetünk pár perc alatt.

A karfiol főzése mindössze 15-20 percet kíván, mi lehet finomabb ízű ennél? De esztére főleg salátákat készítsünk, mert nemcsak kevés időt kíván az elkészítésük, hanem éppen azokat a nedveket adják a szervezetnek, amire a legnagyobb szüksége van; a nagy mennyiségben készített főzelék távolról sem felel meg úgy ennek a célnak.

Fehér répát és reszelt retek is lehet salátának elkészíteni, zöld petrezselyemmel és hagymával meghintve, zöld salátalevélbe göngyölve, kitűnően ízlik a pirított krumpli mellé, véres, vagy májas hurkával együtt.

És aki még nem próbálta meg a paprikáskrumplit, gyorsan pótolja ki ezt a mulasztást. A gulyászerű levelek melegítenek is; ehhez nemcsak krumplit lehet adni, hanem felhasználható hozzá bármilyen maradék főzelék, még a hüvelyesek is, így aztán igazán határtalan változatosság érhető el a különböző ízekben.

Kirántott ételnek felhasználható sovány-sajt, hering, bármilyen hal- vagy hús-mara-

dék. Sajtból egyáltalán rendkívül sok apróságot lehet készíteni, ami mindig ünnepi szint ad az asztalnak és mégis olcsó és hamar készíthető. Hát még a tej és turó, az csak igazán nem drága? Ugy-e. Nahát, akkor miért nem használjuk fel kiadósabban?

Paprikáskrumpli. A krumplit nyersen, jó vékonyan lehamozzuk, kis kockákra vágjuk, finoman vagdalt hagymát zsírban aranyárgára pirítunk, édes rózsapaprikával meghintjük (oda ne éjjen!) egy evőkanál ecettel leöntjük, várunk, míg az ecet felvödött, azután teszünk hozzá egy cikk szétnyomott fokhagymát és finoman szétmorzsoljt majoránna, ahány kiló krumpli van, annyiszor 3-4 fej lehamozott paradicsom-

mot (vagy 1 kanál paradicsompírét), megozzuk és kevés vízzel gyenge tűznél puhára főzzük. Ha kész van, ízlés szerint sózzuk és paprikázzuk és vizes uborkát adunk mellé. (A vizes uborka nem veszi el a tápértékét.)

Pirított hurka. A főtt krumplit meghámozva, finom vékony karikákra vágjuk és hagymás zsírban aranyosra, ropogósra pirítjuk. Véres, vagy májas hurkát kinyomjuk a bőrből, hozzáadjuk a krumplizhoz és még együtt jól át pároljuk. Ízlés szerint sózva, borsolva tálaljuk.

Meleg káposztasaláta. A savanyukáposztát egészen kicsi olajjal éppen hogy felmelegítjük, reszelt hagymával, sóval ízesítjük, kevés borecettel átítatjuk, amit előbb szintén felmelegítettünk. Az egész legföljebb 20 perc alatt kész.

Krumpli heringgel. 1 kilogramm krumplizhoz két eősheringet veszünk. A heringet előbb tejben vagy vízben 24 óráig kiáztattuk. (Tejben jobb, vízben olcsóbb.) Az előzőleg megfőzött krumplit meghámozva, karikára vágjuk, kissé felmelegítjük. A megtisztított, kiszákkázott heringet csinosan, apró darabokra vágjuk. Egy formát megvajazunk (zeirozni is lehet, így olcsóbb, de a vaj jobban illik a halhoz), az aljára krumplit teszünk, arra 1 sor heringet, újra krumplit és így felváltva tovább. A tetejére krumpliréteget jön. Akkor leöntjük az egészet tejjel és forró sütőben 20 percig sütjük.

Ugyanezt az ételt meg lehet csinálni úgy, hogy a hering helyett sajtot teszünk a krumpli közé.

Mindakét módján izletes, főzelékmaradékot, vagy salátát adunk mellé. (—la.)

Gyakorlati jótanácsok a kötött ruhák készítéséhez

Régi udvarházak emléktárgyai között, de még egyszerűbb családoknál is, ahol adnak valamit a múlt emlékeire, a sok ócska holmi között kutatás közben kedves, ósdi kötési és horgolásmintákra bukkanunk. A kopott ládafiából előkerül egy-egy régi, megsárgult csipkedarab, — mind megannyi horgolási remekmű, — vagy néha csak egy-egy öreg kötött harisnya, aminek a szára nem egyszer valóságos csipke-kötemény. De vannak az ócskaságok között mintaszalagok, harisnyakötők, párnabetétek, kötött, horgolt mellények, könnyvélzők stb.

Csak nézzünk körül jól otthonunkban, gyakran odahaza is nagyon szép kötési és horgolási mintákra találhatunk. Ezeket most a kötött ruhák újból életrekel divatjának idején mind jól felhasználhatjuk. Például a kötött harisnya szára egyszerű pullover vagy csipkeruha mintául szolgál. A párnabetét szebbnél szebb estélyi vagy utcai ruha-ötleteket ad. Hiába, valahogy úgy fordult a divat, amint nagyanyánk korában volt és a tőlük maradt emlékeket most öntelenen felhasználhatjuk, hogy a mai időkben megfelelő új dolgokat alkossunk.

Alább majd legutóbbi rovatunkban tett ígéretünk szerint ismét néhány mintát is közlünk. Előbb azonban néhány általános tudnivaló közlése sem lesz felesleges.

Mindenekelőtt tehát megállapíthatjuk, hogy a mostani időszerű ruhák a következők: kosztümök, délutáni és estélyi ruhák. Nem mindegy azonban, hogy ezek a ruhák milyen anyagból készülnek. Munkánk megkezdése előtt legfontosabb az anyag helyes megválasztása. Előbb azonban eldöntjük, hogy arcunkhoz és alakunkhoz milyen szín a legelőnyösebb és megválogatjuk a díszítésre szolgáló harmónikus színeket is. A szín megválasztásánál általánosnak tudni kell annyit, hogy molett hőlgyek lehetőleg ne viseljenek világos színeket, hanem sötéteket, soványabbak viszont bármilyen színt választhatnak. A szín kijelölésénél még figyelembe kell venni a haj színét és az arc árnyalatát, mert a ruha csak akkor fog előnyösen állni, ha a színe és szabása négy fő tényezővel: az életkorral, alakkal, haj- és arccszínnel teljes összhangban áll. Helyesen megválasztott színekkel és formával nemcsak a csinosaságot érjük el, hanem egyéniségünket is kifejezésre juttathatjuk.

Tudni kell azután, hogy minden ruhához, illetőleg mintához megfelelő anyag szükséges, mert akármilyen fonal nem hozza ki a minta szépségét. Így pld. szép kosztüm zsenilia-pamutból készül és az estélyi ruhát is csak a legfinomabb fonálból készíthetjük. Pullóvereket és mellényeket azonban készíthetünk vastagabb szálú anyagból is.

Minden darabot méret után készített szabásminta szerint kötünk, mindenütt egy ujjnyival kisebbre, hogy a kifeszítéssel érijük el a kellő méretet. Általában csak gyapjufonálból dolgozunk, legfinomabb darabjaink azonban, angóra gyapjuból készülnek. Az anyag mennyiségére a következő-

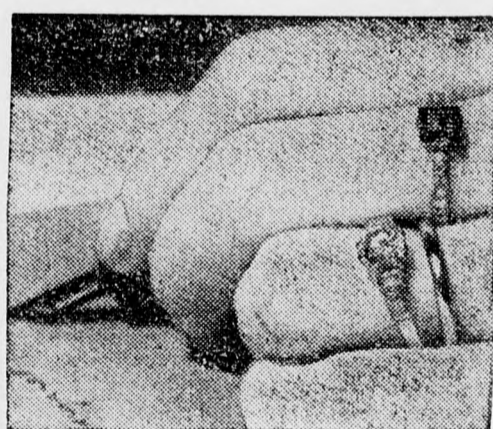
ket kell figyelembe venni: öt matring fonal szükséges egy délutáni csipkeruhához. (kb. 110 lei egy matring.) Sűrűbb minta természetesen valamivel több, ritkább minta valamivel kevesebb anyagot igényel. Kosztümökhöz olcsóbb és vastagabbszálú fonalat használhatunk. Egy kosztümhöz körülbelül 50-55 dekagramm fonál szükséges. Ilyen fonalat már 4 lei körül lehet kapni dekagrammonként. Bluzokhoz körülbelül 20 dkg., pulloverekhez kb. 30 dkg., hálókabátkára kb. 15 dkg. anyag használódik fel. Szerszámot a fonal minősége szerint választunk. Vékony, finom fonálhoz 3-as kötőtűket, vagy horgolótűket választunk. Az elkészült ruharészeket minta szerint kifeszítjük és vízzel jól átmedvesítjük. Majd így hagyjuk őket megszáradni. Vasalni nem szabad. Miután az egyes részek megszáradnak, az egész ruharabot összeállítjuk.

Most pedig ismét közlünk két mintát.

Kötött kosztüm. 1-ső sor két sima, egy ráhajtás, egy szemet leemelünk. 2-dik sor fordított szem (nádlisan) mindig lecapasztva az előbbi sorban leemelt szemet és ráhajtást, vagyis két szem nádlit, 1 apasztás. 3-ik sor ismét két sima, egy ráhajtás, egy leemelés. 4-ik sor, két fordított szem, egy akasztás.

Kötött bordás-bluz. Három fordított szem, egy ráhajtás, két szemet hátulról, simán összekötünk. Fordított sor. Három sima, egy ráhajtás, két szemet nádlisan összekötünk.

Arvayné Lőrinczy Jolán

Angliában mint ez közismert, külön eljegyzés van, és külön karikagyűrű, az esküvő utánra. Az eljegyzésnél a menyasszony briliánsgyűrűt kap (esetleg, hamiskóval, ha szegényebb a vőlegény.) és a karikagyűrűt csak az esküvőtől fogva viselik. Most azt az ötletet vetették fel Angliában, hogy minden gyermek után anya-gyűrűt is viseljen a nő, fiú-gyermek után piros, leány után kék kövel. A képünkön látható kezzen az eljegyzési, a jegy-gyűrű és az anya-gyűrű is láthatók.

Vidám percek

— Csak egy dolog akadályozza meg önt, kisasszony, hogy a legjobb táncosnő legyen...
 — És pedig?
 — A lába!

Amerikai iskolában mondja a tanár:
 — A japán az egyetlen nyelv a világon, amelyben nem találunk káromkodó szavakat. Különös, de így van...
 — S mit csinálnak a japánok, — szól közbe egy tanuló — ha csikorgó télbe el akarják indítani autójukat?

— De kalauz úr, ha teljes menetdíjat kell fizetnem a kutyámért, akkor ide tehetem magam mellé a másik ülésre?
 — Természetesen uram, csak ne érje a lába az üléshez!

— Hová megy, Piri kisasszony, vasárnap délután?
 — Sehová!
 — Akkor együtt mehetnénk!

Orvost keres a beteg s az adott címen megkérdi a szobaleánytól:
 — Mikor van rendelés?
 — A doktor úr kettőtől háromig rendel, a nagyságos asszony háromtól négyig, a doktor-kisasszony négytől ötig és a fiatal doktor úr öttől hatig!

Két orvos beszélget.
 — S a maga praxisában is adódnak súlyos esetek?
 — Igen. Eppen most megyek az egyik páciensemhez. Má, két éve tartozik a honoráriummal!

— Papa, kérlek, jövőre engem a rádióiskolába irass be...
 — Miért fiacskám?
 — Tudod, a rádióban olyan sok szünetet szoktak adni!

Filótás visszaérkezik a leányférésből:
 — Nos, megkaptam a kezét?
 — Igen, a képmre!

Két házmeester beszélget.
 — Tudja-e, kolléga, hogy hívják más képpen a hóhért?
 — Itéletvégrehajtó.
 — Nem. Személyfelvonó!

KERESZTREJTVÉNY

4. (845. szám)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78
79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104

Beküldendő: Vizsz.: 1., 49., 50., 85. Füg.: 1., 7., 13., 34. és 35. Beküldési határidő: február 8.

Vízszintes sorok:

1 Ez hozza napfényre a világ egyik legszebb királyi palotáját. 14 Idegen köztársaság. 15 Forma. 16 A víz, más nyelven. 17 Kettős mássalhangzó. 18 Gyaloghíd, más nyelven. 19 Belső szervünk. 20 Anyasertés. 23 Morvaország város. 25 Alkohol. 26 Már, más nyelven. 28 Alagút, más nyelven. 30 Fejérmegyeyi község. 31 Költött, kitalált. 32 Családfő. 33 Jégen vágott rés. 35 Házállat hímje. 36 52. — 37 Tagadó szócska. 39 Több budapesti színművész neve. 43 1050. — 44 Csapadék. 46 Ősi itáliai istennő. 47 Régi magyar szó. 49 Vászárter, kereskedelmi gócpont, klasszikus nyelven. 50 A krimi háboruban és Plevna ostrománál hírnevet szerzett orosz hadvezér (1818—1884). 51 Helyhatározó. 52 Vádat emel. 54 Családfő. 55 Idegen kettős mássalhangzó. 57 Kuznak. 59 Mese mássalhangzó. 60 Ebből lesz a növény. 62 Esd. 63 Pózelelékfele. 65 Cigaretthüvely márkájának egyik ezava. 66 Allati véglény. 68 Vagyok, más nyelven. 70 Költő és hírlapíró (1842—1929). 72 Kikötőváros Marokkó nyugati partján. 73 Európai állam. 74 Ritka férfinév. 75 Az emberi test összehuzódásra képes szerve. 77 Zenei műző rövidítése. 78 Szövegkép. 79 Okozat szülője. 81 A galvanelem pozitív sarka. 83 A Fokföldről származó kedvelt dísnövény. 84 Szám. 85 Northumberland angol county fővárosa.

Függőleges sorok:

1 Torda-Aranyosmegyei község. 2 Idegen köztársaság. 3 Atlasz-szövet. 4 Elcsen. 5 A latin lap (oldal) rövidítése. 6 Okozat szülője. 7 Sajt márkája. 8 Idegen névelő. 9 Atemel magánhangzó. 10 Bibliai név (ékhiány). 11 R-rel: ittasság, más nyelven. 12 Földmunkás teszt. 13 Napoleon számzáró helye. 18 Egészséges, más nyelven. 19 Mutatónév birtokosraggal. 20 Kér. 21 Itt, népiesen. 24 Angol protektorátus alatt álló néger ország északnyugati Afrikában, a Niger mindkét partján. 27 Egykor, latinul. 29 Lehel. 31 Lásd vízszintes 62. 34 Sopronmegyei község. 35 Kópia. 38 Mirákulum. 40 Apostol. 41 Homok, cement és víz keveréke. 42 Kenderkóc. 44 Görög prepozíció. 45 Idegen pénzegység. 47 Női becenév. 48 Magyar király melléneve. 53 Kikötőváros a Libanonban, Beiruttól 14 kilométernyire. 56 Hon. 57 Határozószócska. 58 Klub. 59 Férfi becenév. 61 Becézett férfinév. 62 A nővér is az. 64 Hegyi mézskő. 65 Európai főváros. 67 Halm. 68 Megázott utcai por. 69 Idegen prepozíció. 71 Ráma. 76 Mosóné teszt. 78 Nógató szócska. 80 Kicsinyítő képző. 82 Egy lány és egy kemény mássalhangzó. 83 Antal, Péter kezdőbetűi. 84 Maga.

2. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

13. vízsz. és függ. sor: Ne ítéljetelek, hogy ne ítéltesselek. 13. függ. sor: Nem halt meg a leányzó, hanem alszik.

Helyesen megfejtették: Deák Gyöngyvér, Illyés Józsefné, Pribék Imréné, P. Stöckl Richard, Miklós Gergely, Mokor Béla, Csibye Lenke, Kise Lajos, Ferenczy József, Stéger Gyula, Gállert Jankab, Albertné sz. Gálffy Irén, Fazekas Ede, Czumbel Antal, Szép Böske, György Szilveszter, Juhász Antal, Csillik János, Fekete Anna, Lázár Béla, Derzsy Zoltán, Bieber Béla, Pintér Irén, Szabó Józsefné, Zachaiás Miklósné, Szimits Erzsébet, Janicsok Mária, Králik Vilmos, Adamis Lászlóné, Balázs Irén, Dombrády Ferenc.

A jutalomkönyvet Pribék Imréné, Nagyvárad, nyerte.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: A VADNYUGAT LÁNYA.
 CORSO: ULTIMATUM.
 DORIAN: PARIZSI NÁSZUT

Apróhirdetések

Lakás
szavanként 3 lei

Kiadó
különbejárattal butorozott szoba, fürdőszobával, teljes ellátással is. Nagyvárad, Str. Avarescu No. 37.

Két szobás
komfortos udvari lakás május 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Andrei Muresan No. 12.

Kiadó
szobás kertés magánház, központban, május 1-re. Nagyvárad, Str. Pasteur 7. — Ugyanott butorok eladók.

Herbst
óra-, ékezerarúház. Rezele Ferdinand 3. szám. Nagyvárad, Doga, Omega óra 800—1000 lei és feljebb. Schaffhauseni óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Vezek arany, ezüst, briliáns ékszereket, arany órákat.

Hülénféle
szavanként 3 lei

Csendes
otthonra vagyó karókus urinóket fizetéssel, állandó lakás, ellátás, ápolásra is, vállalkozás, kényelmes székely házban! Minden testi, lelki igényt kielégíti. Kápolna, orvos, meleg gyógyfürdők, jó vasúti összeköttetés! Csak személyesen tárgyalok. Cim a kiadóban.

Letlepedésre
orvos, egyben fogorvosnak alkalmas hely. 75 km. körzetben nyolc, kilenc község fogorvos nélkül. Lakás, olcsó bérlésre. Munkától nem féltő orvosnak feltétlenül megjelölendő. Csak személyesen tárgyalok. Cim a kiadóban.

Nagyobb
mehészettel bíró és azazal foglalkozó, rendszerető, komoly családnak gondozására adnám 1 és fél hold konyhakert és gyümölcsösömet, lakásért Nagyvárad mellett faluban. Rét és akáccsal van körülveve a tájék. Nagyvárad, Str. Pasteur 45.

Találtatott
a garasos hídnál kis kulcsesemő. Igazolható tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban.

LEGUJABB

Kiáltvány hazánk összes magyarjaihoz

Kolozsvárott kiadták a felhívást, hogy a romániai magyar népkisebbség tagjai lépjenek be a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalába

Kolozsvárról jelentik: Az itteni „Ellenzék” szombaton délben megjelenő száma teljes terjedelmében közli azt a kiáltványt, melyben a magyarság 67 vezető egyénisége felhívja a romániai magyar népkisebbséget, hogy testületileg lépjen be a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalába. A kiáltvány címe: „Hazánk összes magyarjaihoz”. Bevezetőül közli a magyarság vezetői és Călinescu belügyminiszter között létrejött megállapodást. Azután méltatja az Arcvonalba való belépés jelentőségét. A továbbiakban felhív minden 21 éven túli magyar férfit és nőt, hogy minél hamarabb jelentkezzen az Arcvonalba való belépésre vagy az illetékes helyi hatóságoknál, vagy a kolozsvári magyar szervező iroda ívein: Kívánatos, — mondja a felhívás, — hogy a jelentkezéskor minden magyar jelezze a maga nemzetiségét.

A felhívás kiadásáról szóló értesítés lapunk zártakor érkezett, s így annak teljes szövegét csak lapunk legközelebbi számában tudjuk közreadni. Addig is közöljük a felhívás aláíróinak névsorát, mely az aláírás sorrendjében a következők:

Purgly László, Konopi Kálmán dr., Jósika János br., Szentkereszthy Béla, br., Markovits Kálmán, Teleki Arctur gr., Szentiványi Gábor, Teleki Béla gr., Korponai Károly, Müller János dr., Koós Károly, Sztáray Mihály gr., Harcsár Géza dr., Bethlen Ádám gr., Pekry Géza, Barabás Béla, Tol-dalaghy Mihály gr., Máriaffy Lajos, Teleki Ernő gr., Jelen Gyula, Tusa Károly dr., Szász József, Mikó László, Ugron Pál, Szakáts Zoltán, Ugron János, Kemény János br., Orosz Károly, Sebesti János dr., Schweitzer Béla dr., Mikos Mihály gr., Nagy Elemér dr., Surinya Bálint, Szijártó Gábor, Bogdán István dr., Böszörményi Sándor dr., Bak

Elek dr., K. Balog Ferenc, Illyes Sándor, Molnár György, Cs. Károlyi István, Fiacskó János, Balázs István, Rácz Mihály, Demeter Ferenc, Albrecht Dezső, Asztalos Sándor dr., Tamási Áron, Mikó

1/4 kg aranygyűrűt, fülbevalót

legolcsóbb ár mellett eladásra bocsájtok.

Aranytárgyakat cserélek, törmelékét magas árban veszek

Ne kesse le senki ezt a ritka alkalmat, hanem mielőbb keresse fel

HANS GIERLING

óras és ékszerész céget

Oradea, Nic. Iorga-utca 6 szám

Egyidejűleg hozza magával mindazt, amit cserélni óhajt, mert nagyon előnyös ajánlatot teszek Önnek.

Imre dr., Fehérvári Jenő, Bíró Péter, Finta Andor, Patrubán Miklós, Teleki Ádám gr., Tompa Lajos, Reinhardt Gyula, Bartos Adorján, Elekes Viktor, Pogány Albert, Bahó Károly, Bartos Gábor, Kuti János, Nánási János dr., Daniél Elemér, Bálint András, Bányai János, Bustya Béla.

Nemzetközi értekezlet, vagy újabb négyhatalmi összejövétel?

A világhelyzet rendezése Barcelona felszabadulása után és az olasz-francia viszály megszüntetése végett

Párizsból jelentik: A francia sajtót egyre élénkebben foglalkoztatják Barcelona felszabadításának nemzetközi következményei és az olasz követelések. A lapok jelentős része egyezik abban, hogy nemzetközi értekezlet összehívására volna szükség a helyzet tisztázása és az ellentétek eloszlatása érdekében.

A Journal úgy véli, hogy az olasz kormány bizonyára hajlandó lenne a nemzetközi értekezleten való részvételre. Az Excelsior kifejti, hogy egy újabb négyhatalmi értekezleten nem lehetne szó ugynevezett „Földközi-tengeri Münchenről”. Most ugyanis nem a népek önrendelkezési jogáról folyik a vita, hanem világhatalmi kérdésekről. A kommunisták Populaire fejtegetéseiben rámutat arra, hogy München alkalmával a csehszlovák kérdésben megoszolhattak a vélemények, de most minden francia egyetért abban, hogy meg kell védeni Franciaország gyarmatait.

A NÉGYHATALMI ÉRTEKEZLET ELŐFELTÉTELEI AZ OLASZOK SZEMPONTJÁBÓL

Londonból jelentik: A Daily Mail római levelezője magasrangú olasz személyiségekkel folytatott beszélgetést a négyhatalmi konferencia összehívásáról. A lap tudósítója úgy látja, hogy az újabb négyhatalmi konferenciának még jelentős akadályai vannak, melyek olasz körök szerint a következők:

1. A spanyol hadműveletek még nincsenek befejezve.

2. Még tisztázandó Franciaország magartatása bizonyos pontokat illetően.

A prágai kormány továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy Prhala tábornok a kárpátaljai minisztérium tagja maradjon

Az ukrán-szlovák ellentétekről nyilatkozott Sidor államminiszter

Prágából jelentik: Prhala tábornok lemondásáról szóló hírek koraiaknak bizonyultak. Mint ismeretes, Prhalát a prágai kormány a ruszin kormány tagjává nevezte ki, ő azonban állását Volosin miniszterelnök és környezetének ellenzése miatt nem tudta elfoglalni.

A prágai kormánynak, úgy látszik, szilárd szándéka, hogy Prhala a ruszinszkói kormány tagja legyen. Ezért Revai minisztert Prágába hívták ennek a kínos ügynek az elrendezésére. Revai az éjszaka folyamán meg is érkezett a cseh fővárosba.

Prágából jelentik: Sidor, a központi kor-

3. A négyhatalmi tanácskozás előzetesen gondos diplomáciai előkészítést igényel.

A lap ezekből azt a következtetést vonja le, hogy a négyhatalmi értekezlet ügye még nem elég érett. Olasz körökben hangsúlyozzák, hogy nagyban javítaná a négyhatalmi értekezlet kilátásait, ha azt Chamberlain angol miniszterelnök kezdeményezné.

MUSSOLINI NAGY BESZÉDET MOND FEBRUÁR ELSEJÉN

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Mussolini február elsején, a feketeingos milicák megszerzésének 16-ik évfordulóján nagyszabású beszédet fog mondani. Ebben visszautasítja azokat a támadásokat, amelyek az utóbbi időben a francia sajtó részéről értek az olasz hadsereget.

Népszámlálást tartanak a chilei földrengés területén

Santiago di Chileből jelentik: A szerda éjszaka pusztított borzalmas földrengés áldozatainak végleges száma még mindig nem ismeretes. A hatóságok úgy próbálnak segíteni, hogy népszámlálást tartanak a szerencétlenséggel sújtott vidéken, hogy az áldozatok megközelítő számát megállapíthassák. Cauquens városban 2000 halottat és 500 sebesültet, Longavi városban 800 halottat találtak. A romban heverő épületek és a több helyen megszakadt talaj miatt a halottak összeszedése nagy nehézségekbe ütközik, ezért attól félnek, hogy járvány üti fel a fejét.

A spanyol köztársasági kormány további kitartásra buzdítja a köztársaság területén maradt lakosságot

Amerika hajlandó elismerni a spanyol nemzeti kormányt

Geronából jelentik: Negrin, a köztársasági spanyol kormány elnöke kiáltványt intézett a köztársasági területen tartózkodó lakossághoz. Kiáltványában kitartásra buzdítja a lakosságot. Spanyolország már nagyobb megpróbáltatásokon és szenvedéseken is keresztülment, — írja a kiáltvány. Csalódik az ellenség, ha azt gondolja, hogy Barcelona elfoglalása után most már végezhet a spanyol köztársasággal.

Negrin ezután azt fejtette ki, hogy a köztársasági kormánynak még nagy erő tartalékok állnak rendelkezésére, melyeket háború során felhasználhat. Végül azt ígérte, hogy a nemzetektől megmenti az eddig elfoglalt területeket is.

Newyorkból jelentik: Egyes politikai körök értesülése szerint az Egyesült Államok kormánya hajlandó elismerni a nemzeti spanyol kormányt. Ez a hír azonban még megerősítésre szorul.